X92 17 GRATIS GRATIS GRATIS
THE LIBRARY OF CONGRESS
REFERENCE DEPARTMENT
SERIALS DIVISION
WASHINGTON DC 20025

DRAUGAS

2ND CLASS MAIL

THE LITHUANIAN WORLD – WIDE DAILY

IŠEIVIJOS LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TELEFONAS (312) 585-9500
TELEFAKSAS (312) 585-8284

Vol. LXXXIII Kaina 35 c. ANTRADIENIS – TUESDAY, RUGPJŪTIS – AUGUST 25, 1992 Nr. 166

„Juodojo kaspino" diena

Pirmadienio žinios iš Lietuvos

Vilnius, rugpjūčio 24 d. (Elta) – Rugpjūčio 23-oji – Molotovo-Ribbentropo suokalbio data – Lietuvoje minima kaip „Juodojo kaspino" diena.

Pirmą kartą viešai ši diena buvo paminėta 1987-aisiais metais. Tuomet Vilniuje pirmąjį nesankcionuotą mitingą prie poeto A. Mickevičiaus paminklo surengė Nijolė Sadūnaitė, kunigas Robertas Grigas, Petras Cidzikas, Viktoras Petkus, Antanas Terleckas, kiti politiniai kaliniai. Disidentus KGB slapta filmavo, o vėliau persekiojo, laikraščiuose buvo organizuota jų pasmerkimo kampanija. O jau po metų Sąjūdis rugpjūčio 23-ąją pakvietė į didžiulį mitingą Vilniaus Vingio parke, kuriame dalyvavo apie 300,000 žmonių. Dar po metų Lietuvos, Latvijos ir Estijos žmonės išėjo į Baltijos kelią: rankomis susikibusių žmonių grandinė nusidriekė nuo Vilniaus iki Talino. 1991-ųjų rugpjūtyje Sąjūdis surengė akciją „Lietuva eina į Europą", įvyko masinis perėjimas per Lietuvos-Lenkijos sieną. Praėjusią vasarą liūdna data paminėta „liepsnojančiu Baltijos keliu": uždegtų laužų grandinė prasidėjo Vilniuje, prie sovietų armijos užgrobto Televizijos bokšto ir baigėsi Estijos sostinėje Taline. Beje, tuomet dar atvirai siautėję sovietų kariškiai minėjimą buvo kategoriškai uždraudę, įteikdami raštišką ultimatumą Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos pirmininkui.

Šiemet skaudžios sukakties proga įvairiuose Lietuvos miestuose vyko gedulo mitingai, bažnyčiose buvo aukojamos šv. Mišios už sovietų okupacijos aukas. Vilniuje, valstybės muziejuje atidaryta paroda „Laisvės šaukliai". Ji pasakoja apie žmones, kurie sovietiniais metais nesusitaikė su Lietuvos okupacija ir pradėjo taikų pasipriešinimą. Parodoje eksponuojami pogrindžio sąlygomis leisti atsišaukimai, rezistencinė spauda, tardymo, kratų protokolai, politinių teismų dokumentai.

Pagerbtas savanorio Artūro Sakalausko atminimas

Prieš metus Aukščiausiosios Tarybos prieigose sovietų karišKio kulka nusinešė savanorio iš Alytaus Artūro Sakalausko gyvenimą. Pagerbti jo atminimo į žuvimo vietą susirinko Artūro tėvai Genovaitė ir Pranas Sakalauskai, sesuo Aušra, giminės, tarnybos draugai, Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos deputatai, visuomeninių organizacijų atstovai. Ant marmurinės plokštės, ženklinančios žuvimo vietą, degė žvakės, žydėjo gėlės, ji buvo apjuosta ąžuolo lapų girlianda. Susirinkusieji giedojo graudžias liaudies dainas. Marmurinę plokštę pašventino Lietuvos kariuomenės kapelionas prel. Alfonsas Svarinskas.

Šeštadienį Lietuvos savanorio Artūro Sakalausko atminimas pagerbtas Dzūkijos sostinėje. Alytaus kuopos savanorių garbės sargyba stojo prie Artūro Sakalausko ir Nepriklausomybės kovose žuvusio pirmojo Lietuvos karininko Antano Juozapavičiaus kapų, Laisvės Angelo skulptūros miesto centre. Alytaus antrosios parapijos Angelų Sargų bažnyčioje aukotos šv. Mišios, šventoriuje, kur palaidoti žuvę savanoriai, įvyko mitingas.

Gorbačiovas pasisako prieš Helsinkį

Rugpjūčio pučo Rusijoje metinių dienomis Helsinkyje pasirodė buvusio Sovietų Sąjungos prezidento M. Gorbačiovo interviu, su perspėjimu neišvesti Rusijos kariuomenės iš Baltijos šalių, nes tai „galėtų sukelti didelį karą", „atvestų į kraujo praliejimą". Svetimos kariuomenės buvimas Baltijos valstybėse vertinamas kaip „stabilizuojantis faktorius" ir čia gyvenančių rusų apsauga.

„M. Gorbačiovas Helsinkyje pasisako prieš Helsinkį", savo pareiškime pastebėjo Vytautas Landsbergis. „Jo draugai Vakaruose stebėsis, kad buvęs reformistas dabar kalba kaip atviras imperialistas. Kas dėl konfliktų, tai juos galėtų sukelti nebent vienų gyventojų grupių kurstymas prieš kitas, kartu nelegaliai apginkluojant. M. Gorbačiovo vadovaujama komunistų partija planavo ir vykdė tokią politiką nuo Vidurinės Azijos ir Kaukazo iki pat Karaliaučiaus. Baltijos šalyse ji visai nepasisekė, ir todėl suprantamas M. Gorbačiovo nepasitenkinimas, noras palaikyti karinę įtampą. Bet mes nenorime palaikyti nei įtampos, nei destabilizacijos, nei kurstymo ir ginklų platinimo, todėl sieksime, kad 1992 m. liepos 10 d. Helsinkyje priimtas susitarimas dėl greito, tvarkingo ir visiško Rusijos kariuomenės išvedimo būtų įgyvendintas. O bet kurios tautybės Lietuvos gyventojus apsaugo mūsų įstatymai ir tarptautiniai įsipareigojimai", baigė Vytautas Landsbergis.

Baltijos šalys kreipėsi į Jungtines Tautas

Estijos, Latvijos ir Lietuvos atstovai Jungtinių Tautų Organizacijoje ambasadoriai Ernst Jackson, Aivars Baumanis ir laikinasis patikėtinis Algimantas Gureckas nusiuntė JT generaliniam sekretoriui Boutros Boutros Ghali laišką, kuriame prašo, remiantis JT Generalinės asamblėjos procedūrinėmis taisyklėmis įrašyti į 47-osios sesijos darbotvarkę užsienio kariuomenės galutinio išvedimo iš Baltijos valstybių klausimą.

Prie laiško pridėtas memorandumas, kuriame paaiškinama Baltijos šalių pozicija. Dokumente pažymima, kad užsienio ginkluotųjų pajėgų buvimas trijų šalių – JT narių – teritorijoje be jų sutikimo kelia grėsmę taikai ir tarptautiniam saugumui. Memorandume sakoma, jog derybos dėl užsienio kariuomenės išvedimo kol kas nedavė beveik jokių rezultatų.

Tarptautinis Valiutos Fondas ir Lietuva

Lietuvoje lankėsi Tarptautinio Valiutos fondo direktorius valdytojas ir vykdomosios valdybos pirmininkas Michel Camdessus. Šių metų balandžio mėnesį Lietuva tapo TVF nare ir tikisi jau spalio mėnesį gauti techninę bei finansinę fondo paramą. Lietuvos Vyriausybė kartu su TVF ekspertais iki rugsėjo 1 dienos turi paruošti respublikos ekonominės politikos memorandumą ir įteikti jį TVF. Spaudos konferencijoje į klausimą, kokio dydžio finansinės pagalbos Lietuva gali tikėtis, M. Camdessus atsakė, kad galutinis sprendimas bus priimtas, kai fondo valdyba aptars Lietuvos ekonomikos vystymo planą. (J.V.)

Libane pereitą sekmadienį vyko pirmieji laisvi parlamento rinkimai per 20 metų, rinkimus prižiūrint Syrijos kareiviams. Su šiais rinkimais pasibaigė krikščionių libaniečių politinis dominavimas. Todėl priešinantis Syrijos okupacijai krikščionys libaniečiai boikotavo rinkimus.

James Baker perima pareigas Baltuosiuose rūmuose

Washington, DC, rugpjūčio 23 d. – Belikus tik dešimčiai savaičių iki prezidentinių rinkimų, buvęs JAV Valstybės sekretorius James A. Baker III perėmė Baltųjų rūmų štabo viršininko pareigas ir visi tikisi, kad jis pakeis Respublikonų partijos rinkiminės kampanijos vadovybę. Jis perėmė savo pareigas 6:30 val. vak., kai prezidentui Bush grįžtant iš Partijos suvažiavimo sutikimui buvo suorganizuota 1,000 žmonių jį su ovacijomis pasitikti prie Baltųjų rūmų.

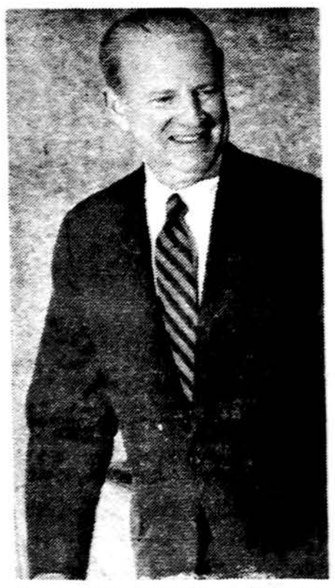

Buvęs JAV Valstybės sekretorius James Baker pereito sekmadienio vakarą perėmė Baltųjų rūmų štabo viršininko pareigas.

James Baker'iui vadovaujant, kaip pasakojo reporteriams Baltųjų rūmų pareigūnai, kampanija vengs stambių politinės veiklos iniciatyvų per paskutines 73 dienas iki rinkimų, o vieton to stengsis pristatyti prezidentą Bush kaip geriau pasiruošusį, gabesni ir daugiau pasitikėjimo verta kandidatą, negu jo konkurentas Arkansas gub. Bill Clinton. Ši taktika padėjo Bush'ui nugalėti Michael Dukakis 1988 metais, tikimasi, kad ji pasitarnaus ir šįmet.

Baker atsiveda savo talkininkus

James Baker iš Valstybės departamento atsiveda ir kadrą talkinikų, kurie padėjo jam vadovauti ir 1988 kampanijoje. Laukiama, kad J. Baker greitai įspaus savo žymę naujoje tarnyboje, nes jam duota galia samdyti ir atleisti ir visus Baltųjų rūmų tarnautojus ir perrinkimo kampanijos darbuotojus.

Baltųjų rūmų štabe jis jau yra pakeitęs buvusio štabo viršininko Samuel Skinner svarbiausius darbuotojus savais žmonėmis, kuriuos atsivedė iš Valstybės departamento. Tikimasi, kad jis panašiai pertvarkys ir perrinkimo kampanijos komitetą, bet gal ne taip drastiškai. Daug kas mano, kad jis neatleis svarbiausių darbuotojų, bet sau pasiims lemiamuosius sprendimus – pvz. kur ir kada prez. Bush kalbės – ir galutinį balsą visai veiklai. Manoma, kad jis tampriau integruos kampanijos veiklą su Baltųjų rūmų veikla ir iniciatyvomis.

Vietų pasikeitimai

Baltųjų rūmų štabo viršininkas J. Baker užims buvusio štabo viršininko raštinę šalia Prezidento Ovalinės raštinės, o gretimame kambaryje bus Margaret Tutwiler, kuri nuo 1976 m. buvo jo artimiausia patarėja ir Valstybės departamente buvo jo kalbėtoja spaudai. Ji dabar perims buvusio Baltųjų rūmų komunikacijos viršininko Marlin Fitzwater pareigas, į kurias įeina vadovavimas kalbų rašymui ir tvarkaraščio suplanavimas.

Buvęs Baltųjų rūmų štabo viršininkas Samuel Skinner pasilieka dar savaitę padėti Baker'iui perimti pareigas ir tuomet pradeda naujas pareigas – Respublikonų Partijos Nacionalinio komiteto pirmininko, tai naujas postas, kaip tik jam sukurtas liepos mėnesį.

– Kirgizijoje rugpjūčio 20 d. buvo žemės drebėjimas, siekiantis 10 balų Richterio skalėje. Jo centras buvo kalnuose, mažai apgyventame krašte. Žuvo apie 50 žmonių.

OSI deportuos į Lietuvą

New Yorkas, rugpjūčio 23 d. – Pirmoji Amerikos lietuvio deportacija už dalyvavimą Impulevičiaus 12-tame batalijone vokiečių okupacijos laikotarpyje Lietuvoje įvyks rugpjūčio 24 d., praneša Americans for Due Process.

Antanas Mineikis, gyvenąs JAV pietuose ir po karo priėmęs JAV-ių pilietybę, buvo JAV Teisingumo departamento Office of Special Investigations (OSI) išpilietintas šių metų sausio mėnesį. Kai jis nepasirodė deportacijos apklausai rugpjūčio 7 d., Floridos imigracijos teismas Tampa mieste įsakė jį deportuoti. Jam yra išduoti laikini įvažiavimo į Lietuvą dokumentai. Nors jam buvo duota 15 dienų teismo sprendimą apeliuoti, A. Mineikis pasirinko išvykti iš Amerikos.

Lietuva rugpjūčio mėnesio pradžioj pasirašė bendradarbiavimo sutartis su JAV dėl tariamų karo nusikaltėlių paieškų ir patraukimo atsakomybėn. Sutartys apima vokiečių ir sovietų okupacijos laikotarpius. Lietuvos Respublika jau balandžio mėnesį priėmė Genocido įstatymą, pagal kurį asmenys, apkaltinti nusikaltimais prieš žmoniją, bus traukiami baudžiamon atsakomybėn.

– Turkijoje šimtai kurdų sukilėlių kovojo su Turkijos saugumiečiais po to, kai turkai paėmė jų tvirtovę Sirnak mieste pietrytinėje Turkijoje. Kurdai ir ten nori įkurti nepriklausomą valstybę.

Kalifornijoje miškų gaisrų sukelto gaisro griuvėsiuose rausiasi šeimos brangenybių savo dukters name Larry Wathey. Į Kalifoniją gesinti gaisrų atvyksta kadrai net iš Aliaskos ir New Mexico.

Keičiasi nuotaikos Kurilų salose

Kunašir sala šiandien skaitosi Rusijos dalis, nors ją skiria tik 10 mylių vandenyno nuo Japonijos Hokkaido salos. Ji yra piečiausia keturių Kurilų salų, kurias Rusija pasigrobė II Pasaulinio karo pabaigoje, paskelbus karą prieš Japoniją. Tuo metu dešimtys tūkstančių iš gilios senovės ten gyvenusių ainu žmonių buvo repatrijuoti į Hokkaido salą ir į jų vietą buvo atkelti 24,000 rusų kolonistų. 19-me šimtmety Rusija buvo pasirašiusi sutartį su Japonija, nustatant sieną taip, kad keturios pietinės salos priklausė Japonijai, o šiaurinės priklausė Rusijai.

Paskutiniuoju metu pradėjo keistis ir pačių ten gyvenančių rusų nuotaikos kam jos turėtų priklausyti. Rusijai gi tos salos svarbios nevien dėl karo bazių, kurių daugiausia pristatė šiauriausioje jų, bet ir dėl jose vykstančios žvejybos pramonės, kuri yra stambus valiutos šaltinis Rusijai, parduodant Japonijai žuvį ir žuvies produktus.

Kurilai ir Japonijos pašalpa Rusijai

Paskutiniuoju metu tačiau Kunašir salos 10,000 gyventojų buitis žymiai pablogėjo. Ir numatoma, kad jie aršiai kels savo interesus Rusijos prez. Boris Jelcinui rugsėjo mėnesį lankantis Japonijoje išgauti 2.5 bilijonų dolerių, kuriuos Japonija žadėjo Rusijai, bet atsisako išduoti, kol nebus prieita Japonijai patenkinamo sprendimo dėl Kurilų salų.

Rusijos konservatoriai Jelciną spaudžia salų neatiduoti, tiek dėl jose gyvenančių rusų, tiek ir dėl visų kitų Rusijos interesų ryšium su šiom salom. Rusijos reformatoriai, tačiau, tiki, kad salų grąžinimas netik išlaisvins Rusijai žadėtuosius 2.5 bilijonus dolerių, bet taip pat atvers duris didelio masto Japonų investicijoms Rusijoje.

Kunašir gyventojai, gyvenantys apgriuvusiose lūšnose, be grįstų gatvių, iš Rusijos reikalauja ekonominės paramos šiai salai, nežiūrint, kam ji priklausytų. Jie reikalauja kompensacijos tiems, kurie nutars grįžti Rusijon, ir lygių teisių tiems, kurie nutars likti. „Mes suprantame, kad japonai čia gyveno prieš mus. Mes neturime jiems jokių priekaištų", kalbėjo Michail Lukjanov, jų teisių organizacijos pirmininkas. „Jei mums bus užtikrintos teisės į švietimą ir sveikatos priežiūrą, mes čia galėsime gyventi ir Japonijos valdžioje".

Rusijos suirutė palietė ir Kurilus

Gi dabar Rusijoje siaučiantis ekonominis chaosas juos labai stipriai palietė, esant Rusijos valdžioje. Pereitą žiemą jokie lėktuvai negalėjo salon atskraidinti jokių daržovių, šviežio maisto ar buitinių reikmenų, nes buvę Komunistų partijos vadai sulaikė aerouosto takų remontus. Gyventojai taip pat kaltina salos administratorius salos plėšimu. Ateinant žiemai ir dar metus (jei ne ilgiau po rusų valdžia) užtruksiant aerouosto takų statybai, Kunašir salos gyventojams garantuota dar viena žiema be šviežių daržovių ar kito kontakto su užsieniu.

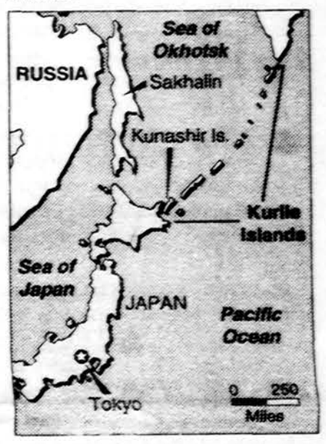

Beveik visa kita statyba saloje taip pat sustojo, paliekant visus buvusius statybos darbininkus bedarbiais. Dar tebeturintieji darbus negavo algų jau keturis mėnesius. Tad daugiau kaip tūkstantis žuvų konservavimo įmonės tarnautojų (didžiausio darbdavio visoje saloje) išėjo į streiką. Kalbėdami su atvykusiais reporteriais iš užsienio, jie sakė: „Mes norėtume gyventi civilizuotame krašte". Viena darbininkė, su 150 kitų įsiveržusi į miestelio mero raštinę reikalauti algų, barėsi: „Kai tik jūs mums sumokėsite, mes dirbsime. Aš neturiu nei dešimt kapeikų nusipirkti duonos. Jūs su mumis elgiatės kaip su vergais prieš revoliuciją!"

Paskutiniuoju metu Rusijos pasienio sargyba helikopteriais ir kateriais konfiskuoja Japonijos ir Pietų Korėjos žvejų laivus, atsiradusius Rusijos vandenyse ir pardavinėja juos vietiniams žvejams. Bet Rusija taip pat pirmą kartą po karo įsileido į Kurilų salas buvusius jų japonus gyventojus aplankyti savo giminių kapus. Tai buvo pirmoji proga dabartiniams salos rusų gyventojams susitikti su japonais. Lukjanovas kalbėjo: „Susipažįstame su čia atvykstančiais japonais. Jie sunkiai dirba. Jie čia gyvendavo. Jų senoliai čia. Kaip žmonės – mes panašūs".

KALENDORIUS

Rugpjūčio 25 d.: Šv. Liudvikas, Šv. Juozapas Calasanz, Patricija, Tolvydas, Didirė.

Rugpjūčio 26 d.: Zeferinas, Adelinda, Liūkas, Tarvilė.

ORAS CHICAGOJE

Saulė teka 6:08, leidžiasi 7:37. Temperatūra dieną 83 F (28 C), naktį 64 F (18 C), debesuota, galimybė lietaus su perkūnija.

KELIAS Į SVEIKATĄ

NESIRGTI IR SVEIKTI PAJĖGUMO UGDYMAS

KELIAS Į SVEIKATĄ, 6515 So. California Ave., Chicago, Ill. 60629

JONAS ADOMAVIČIUS, M.D.

MOTERŲ SENĖJIMAS IR GYVENIMO PERMAINA (3)

Amerikos visuomenė orientuojasi jaunatvėn; ji į senėjimą neigiamai žiūri. Iš tikrųjų kiekvienas gyvas tvarinys pradeda senti nuo pat užgimimo; kiekvienas keičiamės laikui bėgant. Tik kai kuriais atžvilgiais moters senėjimas prasideda jos gyvenimo permainai — menopauzei prasidėjus.

Senėjimo atnešti sveikatos padariniai šiais laikais yra daug svarbesni, negu buvo anksčiau, kai moters gyvenimo amžiaus vidurkis buvo tik 50 metų. Tada daugelis moterų mirdavo vos jų vaikingumo laikotarpiui pasibaigus — taip, kad jų gyvenimo permainos sukeltų pasikeitimų reta tesulaukdavo.

Dabar, moters amžiui pailgėjus visa 30-čia metų, senstančiųjų gyvenimo pakaitos dažniau pergyvenamos.

Laimė, kad medicina turėjo laiko tas moterų gyvenimo permainas diagnozuoti ir nuo jų neigiamumų apsaugos priemones pasiūlyti. Čia ir prieiname svarbiausią reikalą medicinoje: vienas dalykas yra gydytojo patarimas, o kitas — visų pacientų, įskaitant ir gyvenimo permainos - menopauzės sulaukusiųjų to paties patarimo pildymas. Nemanykime, kad dabartinė sveikata truks amžiais. Dažnai apsileidėliai atbunda tik tada, kai jie nuo pagydomos mažakraujystės beveik apanka; kai nuo skrandžio žaizdos visą kraują į žarnas išlieja; kai nuo širdies atakos šeimą ašarose skęstančią palieka, o moterys — kai jų kaulams gyvenimo permainoje suminkštėjus, iš lovos keltis nesiseka, kai jų šlaunikauliai lūžta, ar kai stuburo slanksteliams susiplojus, dideli skausmai surakina... Daugelio panašių kančių galėtume išvengti, jei imtume, kaip Gamta reikalauja, kaip Tverėjas įsakė, gyventi.

Čia ir prieiname savo gyvenime svarbiausią laimingo — sveiko gyvenimo paslaptį: apsisaugojimą nuo nelaimių, ligų, kančių, suluošimo ir per greito kapų duobėn įvirtimo.

Tolesni visi čia moterims patarimai tik išmintingosioms taikomi, nes tik tokios iš jų turės šiokios tokios naudos.

Visi, ypač visos, gyvenimo permaina besirūpinančios, žinokime, kad dvejopa kaita vyksta moteryje jos reguloms paliovus.

1. Tada atsiranda **staigios - trumpai** besitęsiančios pakaitos ir

2. tada susilaukiama **chroniškų** - ilgai užsilaikančių moters kūne pakitimų.

Staiga atsirandančios pakaitos yra būdingos gyvenimo permainai; jos yra šilumos mušimas (hot flashes); nuotaikos svyravimas (mood swings); miego sutrikimai (sleep disturbances) ir daugelis kitų. Tokie negerumai vargina moteris, ir tik todėl jos kreipiasi į gydytojus, o pastarieji mėgina joms padėti.

Žinokime, kad tie staiga atsiradę ir trumpai užsilieką gyvenimo permainos sukelti negerumai negraso moters gyvybei, nors ir labai varginantys būtų. Kitas reikalas yra su chroniškais tame moters amžiuje su menopauze susijusiais negerumais. Tuo laiku chroniški pakitimai paliečia įvairias kūno dalis. Moteriškų hormonų - estrogenų nusekimas pagreitina kaulų tirpimą ir gali sukelti kaulų suminkštėjimą - osteoporozę. Taip pat dėl tų moteriškų hormonų estrogenų sumažėjimo padidėja pavojus tokiai moteriai gauti širdies ataką.

Tokiame vėlesniame moters amžiuje atsiradę pakitimai graso moters gyvybei, todėl nereikia į juos pro pirštus žiūrėti, bet labai rimtai atsižvelgti.

Makšties gleivinė yra labai jautri moteriškų hormonų - estrogenų kaitai: kai jų kiekis moters kūne sumąžta, subrendusi moteris dažnai ima jausti makšties negerumus: sausumą, uždegimų joje atsiradimą ir intymuminį nepatogumą.

Medicina žino, kad žmogaus kūnas gali išlikti sveiku žymiai ilgiau. Visų mūsų pareiga yra prailginti kūno geros sveikatos gyvastingumą per likusį trečdalį moters gyvenimo. Toks gėris dabar galimas, naudojantis moderniomis sveikatos reikale žiniomis, valgant sveiką maistą ir gėrimą, darbuotis nepaliaujant, domėtis naudingais - kultūringais dalykais nesustojant, gydytojo žinioje esant ir reikiamus vaistus vartojant.

Pakeitimas kreivo gyvenimo kelio tiesesniu ir toliau einant vien dorybės keliu, pildant gydytojo nurodymus, vienišumą pakeičiant visuomeniškumu, — kitam pasitarnavimu ir 51% teigiamai žiūrint į gyvenimą: išmintingume — geroje nuotaikoje, ne vien nusiminime senas dienas leidžiant, galima atitolinti ar susilpninti daugelį su senatve ateinančių sunkenybių, kaip nutukimą, kaulų tirpimą, kraujotakos pasunkėjimą, širdies-smegenų sunegalavimą ir kitus neigiamon pusėn pakrypimus.

Labai svarbu, kad pusamžio sulaukusi moteris reguliariai tartųsi su gydytoju, ko dabar dažnai mūsiškė nedaro. Tik laukia, kada jos strėnkauliai subyrės, nervus ims spausti, kojos pradės kūno nepanešti ir skausmai labai apkartins visą likusį jos gyvenimą. O svarbiausia, kad tada joks gydymas, jokie vaistai ir šimtai daktarų, kad ir geriausių, negalės patenkinamai padėti. Tokiai apsileidėlei teks vargti visą likusį gyvenimą.

Todėl nė viena nelaukime, neatidėliokime, cento-kito negailėkime, žolelėmis nepasitikėkime, o pajutus pirmuosius senėjimo ženklus, eikime pilnam ištyrimui. Tik nesveiko senoviškumo atsisakius, iš nesveikatos raisto išbridus ir sveikatos keliu pasinešus — pradėjus į gyvenimą žiūrėti išmintingos lietuvės akimis, moterys pajėgs išlikti sveikomis per visą nuo gyvenimo permainos likusį gyvenimą.

Jau vien toks mažmožis: trijų salierų stiebų kasdien įvairiausiu pavidalu suvalgymas vys lauk moters daugelį negerovių. O ką jau kalbėti apie sveiką ALVUDO maistą, kai jo šventai prisilaikoma.

KAI TRYS STOJA, VISADA DAUGIAU PADARO

Klausimas. Mano sesers vyras Lietuvoje turi iš prostatos išsiplėtusį po kūną vėžį. Jo dienos suskaitytos, bet gydytojo patarta mano sesuo prašo atsiųsti jam moteriškų hormonų. Kuriam galui jų tokiam vyrui reikia? O ar negalima prostatą apsaugoti nuo vėžio išsiplėtimo po visą kūną? Prašom plačiau apie tai paaiškinti.

Atsakymas. Prostatos vėžys „minta" vyriškais hormonais ir greičiau auga. Moteriški hormonai pristabdo jo augimą. Visas visų vyrų dėmesys turi būti nukreiptas į ankstyvą prostatos vėžio susekimą. Štai tuo reikalu naujausios mediciniškos žinios.

Jau daug metų, kaip prostatos vėžio susekimas yra sunkus uždavinys medicinai. Nėra jokių aiškių duomenų, kad bet koks pavienis prostatos tyrimas sumažintų vyrų mirtingumą. Medicina dabar pataria trigubą prostatos tyrimą:

1. Kraujo tyrimas dėl Prostate - specific antigen (PSA),

2. Pirštinėtu gydytojo pirštu pro išeinamąją angą prostatos apčiuopimą (The digital rectal examination — DRE) ir

3. Iš išeinamosios žarnos pusės prostatos tyrimas ultragarsu (Transrectal ultrasound — TRUS).

Susirgimai prostatos vėžiu gausėja. Šiais metais numatoma 8% jų pagausėjimas. Tas šiame krašte sudarys prostatos vėžiu susirgimų pagausėjimą 132,000.

Dabar medicina turi naują būdą prostatoje vėžio susekimui — tai minėtas PSA. Bet ir jis nėra nespecifiškas, nors labiausiai objektyvus ir visų trijų minėtų tyrimų. Bet ir minėti du DRE ir TRUS irgi yra subjektyvūs.

Už tai visus tris tyrimus kartu naudojant, dabar galima žymiai geriau susekti ankstyvesnėje stadijoje prostatos vėžį.

Toks trigubas prostatos tyrimas būtinas visiems, kuriems gresia prostatos vėžys, ir tiems, kuriems dažni prostatos tyrimai brangiai atsieina.

Pernai Washingtono Universiteto dr. William Catalona rekomendavo, kad kasmet būtų tiriamas visų 50 metų ir vyresnių vyrų PSA.

Įsidėmėtina kas seka: įtartinas prostatoje vėžys, esant PSA 4. O nanograms (m) ar daugiau. Prostatos biopsija nedaroma, kol tarp 4-10 to PSA tyrimų duomenys laikosi,jei kiti du tyrimai (DRE ir TRUS) yra normalūs; o kai tiedu nenormalūs — daroma prostatos biopsija.

Minėto gydytojo atlikti tyrimų duomenys rodo, kad trečdalis esamų prostatoje vėžių nebūtų susekta, jei būtų pasitenkinta tik dviem (DRE ir TRUS) tyrimais. Taigi trečias tyrimas PSA yra būtinas.

Čia labai svarbi pastaba: jei laikysi PSA už normą 4ng(m), tai trečdalį prostatos vėžių pražiopsosi. Už tai likusieji du trečdaliai to tyrimo duomenys turėjo nuo 2 iki 4 ir devynių iš dešimties vėžys buvo pagydomas. Gi PSA tyrimui, esant tarp 4-10 intervale, 41% vyrų prostatos vėžiai jau buvo išsiveržę iš prostatos po kūną.

Net iki 83% susekama ankstyvos prostatos vėžys, naudojant visus tris minėtus tyrimus. Panašus ankstyvojo vėžio procentas susekamas ir moterims, tiriant krūties vėžio padarinius mamogramose.

Daug priklausys nuo pačių pacientų, ar jie naudosis šiuo trigubu medicinos pajėgumu apsigynimui nuo pavėluoto prostatoje vėžio susekimo. Už tai visi vyrai, 50 metų ir vyresni, tikrinkimės prostatą pas savo gydytoją. Tada gydytojas pasiųs pas urologą kitų tyrimų atlikimui — įskaitant ir prostatos biopsiją. Tik toks yra geriausias ir pigiausias šiandien apsisaugojimas nuo pavėluoto prostatoje vėžio.

Pavėluotas prostatoje vėžio susekimas prilygsta „stainės" užrakinimui, kai arklys jau pavogtas.

Patarimas po nelaimės, tai kaip vaistai po mirties.

Danų patarlė

A. Juodvalkio 80 metų sukakties proga Seklyčioje vakarienės metu Marija Remienė, A. Juodvalkienė, Antanas Juodvalkis, Alė Steponavičienė ir Birutė Jasaitienė.

„IMK ŠINELĮ IR EIK NAMO"

E. RINGUS

Tokia antrašte buvo straipsnis rusiškame laikraštyje „Novoje Ruskoje Slovo", leidžiamame New Yorke, kuriame dabar bendradarbiauja nemaža buvusios imperijos korespondentų. Šis straipsnis tačiau parašytas lietuvio Valdo Anialausko.

Prunskienės karjeros aukštumoje Valdas parašė ilgą straipsnį, kuris buvo išspausdintas „Nov. Rus. Slovo" dienraštyje. Jame jis įtarė Prunskienę ir Brazauską, kai mes čia juos liaupsinome, dirbančius Lietuvos naudai ir Sąjūdžio opozicijai. Keletas čikagiečių tada įtarė Anialauską, kad gal jis pats dizinformuoja lietuvišką visuomenę. Tolimesni įvykiai tačiau parodė, kad, bent Prunskienės atveju, gal jis ir turėjo dalinį pagrindą.

Straipsnyje „Imk šinelį ir eik namo" Anialauskas diskutuoja priežastis, kodėl, dabar jau Rusijos ne sovietų, kariniai daliniai vis dar laikomi visų valstybių pripažintame, laisvame krašte be to krašto sutikimo. Jis kariuomenės laikymui neranda kitokios priežasties, kaip generolų viltį, kad politinė padėtis Baltijos kraštuose dar gali pasikeisti. Tada esamos pajėgos bus vietoje ir galės būti panaudotos, kaip įvyko sausio 13 d. Be to, esami daliniai kelia norą rusų mažumai priešintis ir provokuoti estus, latvius ir lietuvius. Jis kartoja Landsbergio posakį: „Jeigu 1940 metais Stalinas užėmė Lietuvą per vieną dieną, tai kodėl dabar reikia kelių metų". Lietuvos vyriausybė pateikė Maskvai smulkų planą ir pasiūlė reikiamas priemones, įrodydama, kad dalinių išvežimas gali būti baigtas dar šiais metais.

Į Anialausko straipsnį reagavo kažkoks Steinberg savo straipsniu „Neperplaukęs upės, neerzink krokodilo". Po visokių išvedžiojimų Steinberg baigia patarimu neerzinti rusiško krokodilo, nes gali baigtis blogai. Čia jis primena įvykius Gruzijos sostinėje. Įdomu, kad Steinbergas kadaise buvo generolo Konrdatijevo štabe, o dabar tas generolas jau apsaugos viceministras, o kitas Afganistano generolas Ruckoj yra Rusijos viceprezidentas. Toks generolų draugo įspėjimas jau įgauna rimtą charakterį. Tas pats Steinberg, savo straipsnyje kartodamas Maskvos liniją, kaltina Lietuvą už rusiškosios mažumos persekiojimą.

Ar galimas perversmas Rusijoje

Tokia galimybė yra plačiai diskutojama rusiškoje spaudoje, nes politinė įtampa auga diena dienon, nepasitenkinimas gyventojų tarpe didėja. Baiminamasi, kad iš mažų streikų išaugs visuotinis. Todėl Jelcinas ieško objektų už Rusijos ribų, kad nukreiptų dėmesį nuo vidinių problemų. Spaudoje ir TV daug dėmesio skiriama konfliktams tarp buvusių respublikų: Armenijos-Azerbaidžano, Gruzijos-Osetijos, Moldovos-Transdniestro rusų. Jelcino padėtis sunkėja, nes raudona-ruda koalicija įgauna vis didesnės jėgos. Bandoma teisintis, kad vakarinio tipo demokratija visiškai netinka rusiškam charakteriui. Jelcinas jau pradedamas kaltinti parsidavimu Vakarams. Toks kaltinimas sustipėjo po jo vizitų Amerikoje, kur jis, norėdamas išprašyti finansinės pagalbos, net pažadėjo surasti visus JAV piliečius dar vis likusius lageriuose, ar bent grąžinti jų palaikus. Jelcinui grįžus į Maskvą, toks jo elgesys buvo aštriai kritikuojamas. Tačiau komisija ieškoti dar gyvų Amerikos piliečių buvo sudaryta. Kol kas paieškojimai yra be vaisių. Tačiau „Izvestijoje" buvo paskelbta žinia, kad daug Amerikos belaisvių, pakliuvusių į sovietų rankas, liko jų lageriuose. Generolas Volkogonov stebisi Jelcino elgesiu ir belaisvių šeimų klaidinimu. Jis atidengia iki šiol nežinomą paslaptį, kad daug Amerikos karių su rusiškom, ukrainietiškom, belarusiškom ir lietuviškom pavardėmis buvo atskirti ir privesti atsisakyti Amerikos pilietybes. Tie, kurie atsisakė, buvo nuteisti už špionažą „lengvesnėmis bausmėmis", 10-15 metų. Daugumas jų pilietybės atsisakė ir buvo patalpinti lageriuose kaip sovietų piliečiai.

Nepavykus išspausti iš Amerikos bilijonų dolerių, Jelcino padėtis dar pasunkėjo. Nusivylimas nauja demokratija liaudyje didėja, nes tik maža dalis ja naudojasi. Prieš tai susiskaldžiusios įvairios partijos jungiasi į didesnius vienetus, ir auga rimta opozicija. Spauda įtikinėja Rusijos visuomenę, kad kraštas atsidūrė kritiškoje padėtyje, kaip buvo įvykę 1918 metais. Reikalaujama ypatingų priemonių sureguliuoti padėtį, kad istorija vėl nepasikartotų. Siūloma spręsti reikalus, naudojant kietesnes priemones, net pusiau karinę sistemą, panašią į Chilės-Pinochet santvarką.

Jėgos politika iš Maskvos dar nesibaigė. Ją tęsė Gorbačiovas, kuris savo kelonėse po visą pasaulį, norėdamas išgauti finansinės pagalbos, naudojo karinį šantažą: jeigu neduosite, mūsų karinės jėgos perims valdžią ir „grįš šaltas karas". Tokio bauginimo neatsisako ir Jelcinas, kiekviena proga primindamas Vakarams, kad generolai vis dar pavojingi. Jis ir pats jų bijosi, nes nedrįsta atleisti ir pakenkti jų gerovei. Kariniai daliniai dar paliekami buvusiose respublikose dėl visa ko, o svarbiausia, kad to reikalauja generolai. Todėl skubus kariuomenės išvedimas iš Lietuvos yra būtinas, ir mūsų spaudimas negali atlyžti.

TIKRAI SUTAIKYTA PORA

Corinn ir Robert Moberly yra vedę 11 metų, gyvena Chicagos priemiestyje, turi 7 metų dukrelę, žodžiu, nesiskiria iš daugybės kitų panašių porų. Šią savaitę pasirodė, kad tai tikrai sutaikyta pora: sugedus žmonos inkstams dėl cukrinės ligos, vyras padovanojo persodinimui vieną savo inkstą. Operacija jiems padaryta Loyolos universiteto Maywoode. Tai labai retas atvejis, kad inkstas visiškai atitinka ir nebus atmestas. Paprastai reikia ilgai ieškoti, kol atrandamas tikras genetinis atitikmuo. Illinois valstijoje yra netoli 2000 laukiančių atitinkamų inkstų, o visame krašte — daugiau kaip 21,000.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: 80.00. Foreign countries $90.00.

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesiunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokestį, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	½ metų	3 mėn.
U.S.A.	$80	$45	$25
Kanadoje ir kitur (U.S.A. dol)	$90	$50	$30
U.S.A. savaitinis (šešt. laida)	$45	$30	$25
Kanadoje ir kitur (šešt. laida U.S.A. dol.) savaitinis	$50	$30	$25

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
166 East Superior, Suite 402
Valandos pagal susitarimą
Tel. — (1-312) 337-1285

DR. VIJAY BAJAJ, M.D., S.C.
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — širdies, plaučių, kraujo spaudimo, artrito ir cukraus ligos.
Sąskaitas siunčiame tiesiog į Medicare
Priklauso Holy Cross ir Christ ligoninėms
2434 W. 71 Street, Chicago
Tel. (1-312) 434-5849 (veikia 24 val.)
Pirm., antr., ketv., penkt. nuo 12 iki 6 v.v.

Kab. (1-312) 735-4477;
Rez. (708)246-0067; arba **(708)246-6581**
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR EMOCINĖS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St. Tel. (708) 422-0101
Valandos pagal susitarimą
Pirmd. 3 v. p.p.–7 v.v., antrd. 12:30–3 v.p.p. trečd. uždarytaa, ketvd. 1–3 v.p.p., penktd. ir šeštd. 9 v.r.–12 v.p.p.

6132 S. Kedzie Ave., Chicago
(1-312) 778-6969 arba **(1-312) 489-4441**
DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGŲ SPECIALISTAS
IŠSIPLĖTUSIŲ KOJŲ VENŲ
IR ŽAIZDŲ GYDYMAS
ODOS AUGLIŲ IR KOSMETINĖ CHIRURGIJA

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS
Specialybė vidaus ir kraujo ligos
Nechirurginis išsiplėtusių venų
ir hemoroidų gydymas
5540 S. Pulaski Road.
Tel. (1-312) 585-2802
Valandos pagal susitarimą
Pirm., antr., penkt. 12-3 v.p.p., ketv. 2-7 v.v.
Reikalui esant atvažiuoju ir į namus

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
3315 W. 55 St., Chicago, IL
Tel. (1-312) 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Val. pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: (708)652-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 val vak.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

Dr. PETRAS V. KISIELIUS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATOS gydymas bei chirurgija
5635 S. Pulaski Rd., Chicago
312-585-1955
172 Schiller St., Elmhurst, IL 60126
708-941-2606
Valandos pagal susitarimą
Vakarais ir savaitgaliais tel. **708-834-1120**

DR. S. LAL
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
2454 W. 71st Street
(1-312) 434-2123
Pirm. 2-7. Antr. ir ketv. 9-12. Penkt. 2-7

DR. DOMAS LAPKUS
Praktika su
Dr. McElligott Ir Dr. Adams
VIDAUS IR PLAUČIŲ LIGOS
15300 West Ave., Orland Park
708-349-8100
10 W. Martin, Naperville
708-355-8776
Valandos pagal susitarimą
Nakties metu tel.: **708-857-8383**

Kab. tel. (1-312) 585-0348;
Rez. (1-312) 779-5833
DR. FRANCIS MAŽEIKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 12-4 **6-9**; antr. 12-6; penkt 10-12; 1-6.

Kab. tel. (1-312) 471-3300
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, Ill. 60652

Cardiac Diagnosis, Ltd.
Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 436-7700
RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D
S. PRASAD TUMMALA, M.D.
PETER STECY, M.D.
Y. CHRISTOPHER CHIU, M.D.
CESAR J. HERRERA, M.D.
Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

Namų (708) 584-5527
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINĖS LIGOS CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. (1-312) 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. (708) 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
Optometristas (Kalba lietuviškai)
Tikrina akis, pritaiko akinius
2618 W. 71st St.
Tel. (1-312) 737-5149
Val. pagal susitarimą.
Palos Vision Center, 7152 W. 127th St.
Palos Hgts., Ill. Ketv. val. 3-6 v.v.
Tel. (708) 448-1777

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val.: antr. 1-4 v. p.p. ir ketv. 2-5 v. p.p.
Šešt. pagal susitarimą
Kabineto tel. (1-312) 776-2880.
Rez. (708) 448-5545

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. (1-312) 585-7755

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ CHIRURGIJA
AKIŲ LIGOS
Good Samaritan Medical Center-Naperville Campus
1020 E. Ogden Ave., Suite 310, Naperville IL 60563
Tel. 1-708-527-0090
Valandos pagal susitarimą

Praėjusią olimpiadą prisiminus

IR JOS SVARBĄ TAUTINIAM PRESTIŽUI

Dar tebegyvename įspūdžiais XXV olimpiados, kuri vyko Barcelonoje. Pagaliau ir lietuviška trispalvė dalyvavo pasaulio laisvų tautų parade. Kurie neturime kabelinės televizijos ir ir nesusimokėjome, berods, 120 dol., tik vėliavą ir tematėme. Pačios komandos neparodė, nors Afrikos ir arabų valstybėlių komandas rodė. Atrodo, kad NBC štabe yra kažkoks prieš Lietuvą nusistatymas, kadangi žiemos olimpiadoje sugebėjo visai jos neparodyti. Šiuo metu buvo svarbus tas faktas, kad pagaliau, praėjus daugiau kaip 60 m., Lietuva ir vėl yra olimpinės šeimos narys. Pirmajam džiaugsmui praėjus, reikia pažvelgti, kad ateičiai pamoką turėtumėme. Pirmoji pamoka turėtų būti ta, kad olimpinis auksas yra auksu perkamas.

Reiškia, kad olimpiniai atletai iš dangaus neiškrenta. Turi būti organizuotas jų atrinkimas ir parengimas. Tokiam tikslui ir valstybinės pastangos yra reikalingos. Kiekvieno atleto parengimas daug kainuoja, taip pat daug kainuoja praktikavimo įrengimai: sporto salės, aikštės ar baseinai. Tad turi būti Kūno kultūros departamentas (arba fizinio lavinimo), kuris rūpintųsi fiziniu parengimu. Tokia institucija turi būti ir gerai finansuojama. Be to, turi būti bešališka ir rūpintis tik parengimu ir atranka. Šių metų pradžioje iš Lietuvos mus pasiekė žinia, kad krepšinio rinktinėje prasidėjo nesutarimai, kad iš aukščiau buvo paskirtas komandos vadovas, kuris žaidėjams buvo nepriimtinas. Tokie nors ir maži nesutarimai vėliau iškyla į paviršių ir kenkia bendram rezultatui. Reikia žiūrėti, kad sporto vadovybė neužsikrėstų politika ir nepavirstų į „Aukščiausiąją Tarybą".

* * *

Jau esame pastebėję, kad lietuviai dažnai mėgsta būti „solistais". Tai galima matyti ne tik visuomeninėje veikloje, bet ir sporte. Dar gerai atsimenu Lietuvoje vykusias futbolo rungtynes. Visuomet būdavo vadinamų „zavadilų" (vedžiotojų), kurie, gavę sviedinį, su juo bėgdavo per pusę aikštės, kol sviedinį prarasdavo. Tokie „zavadilos" komandiniuose žaidimuose yra visai nepageidaujami. Taip pat turėjau laimės Kaune keletą sykių matyti Lietuvos krepšinio rinktinės treniruotes, kurios vykdavo nedidelėje Kūno kultūros rūmų sporto salėje, kadangi krepšinio halė dar nebuvo pastatyta. Teko matyti, kuomet vadovaudavo Kriaučiūnas arba Lubinas. Taip pat ir draugiškas rungtynes. Žaidėjų tarpe beveik nebūdavo jokių šūkaliojimų. Tik kapitonas retkarčiais kažką sušukdavo (angliškai tuomet mažai tesupratome). Ir būdavo galima matyti, kaip žaidėjai persitvarkydavo ir pakeisdavo taktiką.

Šiuos epizodus paminėjau dėl to, kad nelaimingame Lietuvos krepšinio komandos Barcelonoje susitikime su „Jungtine komanda" (buv. SSSR), atrodo, kad šios taisyklės buvo užmirštos. Galbūt todėl įvyko ir pralaimėjimas. Kaip kitaip tai būtų galima paaiškinti, kuomet antro kėlinio pradžioje Lietuva turėjo net 19-kos taškų uždarbį, o kėliniui baigiantis, pralaimėjo net 12 taškų skirtumu. Apie tas rungtynes amerikiečių spaudoje buvo taip rašoma: „Nelsonas pasakė: „Kiekvienas norėjo individualiai laimėti. Toks nėra geriausias būdas komandiniame žaidime". Jie (tai yra lietuviai. **J.Ž.**) buvo pasimetę ir vargiai žaidė kaip komanda" (Chicago Tribune 1992 rugpjūčio 1 d.). Jau anksčiau minėti „zavadilos" irgi būdavo tie, kurie norėdavo individualiai laimėti. Dabar nebe laikas dejuoti, bet buvusias rungtynes (kurios, reikia manyti, yra užfiksuotos filme) gerai išnagrinėti ir klaidas pastebėti. Taip pat reikia ir iš kitų klaidų mokytis, kadangi „Gyvenimas yra per trumpas, kad būtų galima visas klaidas padaryti".

* * *

Atrodo, kad po pralaimėjimo daug laiko nebuvo gaišta. Prieš JAV, kaip tikėtasi, buvo pralaimėta. Tačiau buvo norėta kiek mažesnio skirtumo. Tad būsimoms rungtynėms dėl bronzos su „Jungtine komanda" daug vilčių nebedaviau. Ir berašant šias eilutes, televizijos sporto komentatorius pranešė, kad Lietuva laimėjo prieš „Jungtinę komandą". Tai buvo visiems viena iš maloniausių žinių. Beje, nereikėtų užmiršti, kad Romas Ubartas jau buvo laimėjęs aukso medalį disko metime. Bet jo tas aukso medalis kažkaip buvo krepšininkų bronza užgožtas. Ne tik mes, bet ir amerikiečiai žymiai daugiau dėmesio krepšininkams teikė. Šiuo atveju mūsų ir amerikiečių interesai kažkaip sutapo. Amerikiečiai dar vis negalėjo užmiršti savo pralaimėjimo sovietams Seoule. Dabar net prisiminė, kad tie, kurie juos sumušė, buvo lietuviai krepšininkai. Bet 1988 m. užsispyrusiai visus į „Russians" krepšį dėjo. O dabar jau rašo: „Kuomet Sovietų Sąjunga 1988 m. laimėjo aukso medalį Seoulo olimpiadoje, jų žvaigždės buvo lietuvių ketvertukas (...). Ši yra Lietuvos, bet ne mūsų pergalė (Šarūno Marčiulionio žodžiai. **J.Ž.**). Jie laimėjo, jie sumušė rusus. Tai yra atsilyginimas jiems už visą blogį, už Sibirą ir visa kita („Chicago Tribune 1992.VIII.10).

O iš Barcelonos televizijos sporto komentatorius per baigiamąsias iškilmes pacitavo Sabonį: „Dabar laimėta bronza yra daug mielesnė, negu Seoulo auksas". Aplamai paėmus, Lietuva gavo labai daug reklamos ir dėmesio. O visa tai įvyko, kadangi dėmesys buvo skirtas krepšiniui. Medalių atžvilgiu galėjo jų būti kiek daugiau. Bet per daug nusiminti nereikia! Olimpiadoje dalyvavo 172 kraštai, iš kurių 64 ką nors laimėjo. Iš jų 40 stovi aukščiau už Lietuvą, 21 žemiau, o 108 visai nieko nelaimėjo. Iš medalius laimėjusių, bet žemiau už Lietuvą stovinčios yra šios valstybės: Austrija, Pietų Afrika, Izraelis, Šveicarija, Meksika, Peru, Argentina, Kolumbija, Filipinai ir dar daugelis kitų.

Į namus grįžus ir prakaitą nusišluosčius, reikia pradėti visu tempu rengis ateičiai. Su 1992 m. pasaulis dar suktis nesustoja, bus dar 1996-tieji ir vasaros olimpiada Atlantoje. Tad daugelis lietuvių galės ne tik televizijos ekrane žiūrėti. Lietuvos Olimpinis komitetas jau dabar turi rankoves atsiraityti. Taip pat ir išeivija turi rimčiau įsijungti. Pinigai patys savaime neateina, bet juos reikia organizuoti ir visuomenei reklamuoti. Šiai olimpiadai tai nebuvo plačiu mastu atlikta.

J. Ž.

KAUNO TECHNOLOGIJOS UNIVERSITETAS KEIČIA STUDIJŲ POBŪDĮ

— Po 48 metų „Alma mater" aplankius.

J. V. DANYS

— Studijavau ir diplomuoto statybos inžinieriaus vardą įsigijau Vytauto Didžiojo universitete. 1939 m. buvau priimtas neetatiniu jaunesniuoju asistentu Technikos fakultete Hidrotechnikos katedron, kurios vedėjas tada buvo prof. Jonas Šimoliūnas. Vėliau buvau paskirtas katedros vedėju. Po pasitraukimo iš Lietuvos ryšiai nutrūko.

Kai kurie technikos mokslo leidiniai mus pasiekdavo. Keletą kartų įvairiais keliais siunčiau savo spausdintas studijas Kauno Politechnikos institutui, bet niekada negavau jokio atsakymo. Atlydys prasidėjo kartu su Sąjūdžio judėjimu. Žurnalai „Statyba ir architektūra" ir „Mokslas ir gyvenimas" 1989-90 m. išspausdino keletą straipsnių apie inžinierius-mirusius ir gyvus — pasitraukusius į išeiviją sovietams okupuojant Lietuvą. Abiejuose žurnaluose buvo aprašyta ir mano profesinė veikla ir pasiekimai Kanadoje.

Prasidėjo ir kiti ryšių keliai. Atsikūrė Vytauto Didžiojo universitetas. Eilė asmenų iš Vakarų vyko jam padėti, tarp jų ir mano dukra Milda, kuri VDU dėsto anglų literatūrą, — taip pat pravedė seminarus Kauno Technologijos universitete apie dabartinius metodus Kanadoje dėstyti anglų kalbą tiems, kurių gimtoji kalba yra kita. KTU kviečia išeivijos lietuvius studijuoti pas juos ir įsigyti inžinerijos laipsnius labai palankiomis materialinėmis sąlygomis, nes neimama mokesčio ir duodama ta pati finansinė parama kaip ir Lietuvos studentams — bendrabučiai ir stipendijos. Buvau paprašytas tai paskelbti Kanados lietuvių spaudoje.

Lankantis Lietuvoje šios vasaros pradžioje, žinoma, ypatingai buvo įdomu pamatyti savo „Alma mater" ir jos pasikeitimus. Vytauto Didžiojo universitetas (VDU), pradėdamas rudenį ketvirtus metus, baigs kūrimosi periodą. Siauresne prasme mano „Alma mater" yra Kauno Technologijos universitetas (KTU), nes jis yra tęsinys mano baigtojo VDU Technikos fakulteto.

KTU labai išaugo ir išsiplėtė, studentų skaičius pasiekė 11,000, 13 fakultetų (įskaitant esančius Šiauliuose ir Panevėžyje) su daugeliu specializacijos skyrių. Dabar Lietuvos pramonėje 80% dirbančiųjų inžinierių yra baigę Kauno Politechnikos institutą, kuris yra KTU pirmatakas. KTU rektorius prof. dr. Kęstutis Kriščiūnas pokalbyje su rašančiuoju išsamiai nušvietė istorinius aukštosios inžinierinės mokyklos vystymosi bruožus ir dabar vykdomą perorganizavimą pagal Vakarų universitetų modelius.

Per tą praėjusį pusšimtį metų pasikeitimai labai dideli, vykdoma reforma atitikti vėl nepriklausomos Lietuvos sąlygas gili.

— Šiek tiek iš spalvingos Kauno Politechnikos instituto istorijos

— Sovietų Sąjungoje buvo daug politechnikos institutų. Lietuvoje buvo tik vienas — Kaune. 1951 m. Kaune likusi VD universiteto dalis (tada vadinosi Kauno universitetu) suskilo į Kauno Politechnikos institutą ir Kauno Medicinos akademiją. Institutas vis didėjo, plėtėsi ir apie 60 metus labai smarkiai padidėjo. Padaryta daug fakultetų, su daug skyrių, daug specializacijų, dažniausia siauruose rėmuose ruošti specialistus gamybai, studentų skaičius išaugo iki 11,000.

Dabar, tęsė rektorius prof. Kriščiūnas, mes turime vienuolika fakultetų Kaune: administracijos (rengiama ir mažų įmonių įstaigų administratoriai), automatikos, radijo elektronikos, kompiuterių, statybos, energetikos, lengvosios pramonės, mechaninės technologijos, chemijos, inžinierinės ekonomikos, mašinų gamybos, mechanikos, ir dar turime du fakultetus periferijoje: Šiauliuose ir Panevėžyje. Jie yra politechniniai fakultetai, jie turi mašinų gamybos, statybos, radioelektronikos grupes. Anksčiau, t.y. apie 1960, turėjome fakultetus Vilniuje ir Klaipėdoje.

Vilniuje iš politechninio fakulteto išsivystė Vilniaus inžinerinės Statybos institutas. Jo kryptis buvo statyba, keliai, transportas, urbanistika. Klaipėdoje iš mūsų vadinamo periferinio fakulteto pernai išaugo Klaipėdos universitetas. Ten susijungė Šiaulių pedagoginio instituto dalis, Klaipėdos dailės ir konservatorijos dalys. Mes galime didžiuotis, kad iš mūsų atskilo, išsivystė Klaipėdos universitetas, o pernai Vilniaus inžinierinės Statybos institutas persitvarkė į Vilniaus Technikos universitetą. Dabar ir jie, kaip ir mes, reformuojasi, nenori būti politechniniu institutu, nori tapti universitetinio mokymo aukštąja mokykla.

Manau, kad mes keičiamės greičiausiai. Aš, kaip rektorius, dar esu labai jaunas, nes dar čia tik keturi mėnesiai, aš dirbau prieš tai porą metų prorektoriumi mokslo reikalams.

— Reformų tikslai.

— Mūsų tikslas yra pamiršti senąją sovietinę studijų struktūrą su buvusiais gyvenimiškais priedais ir kurti modernų vakarietiško tipo universitetą. Apsiribojame techniškais dalykais, liekame technologijos universitetu. Kas pagrindinai reorganizuojama? Pirma, mes stipriname humanitarinę dalį bei bendrą mokslinį išsilavinimą, stipriname taip pat ir specialybę. Visur platiname horizontą, siekiame mažiau skirti laiko siauriems specialybės klausimams. Dvidešimt procentų studijų skiriame humanitariniams dalykams.

Taip, labai daug. Bet skaitome, kad esamoje paveldėtoje padėtyje po ilgametės sovietinės sistemos to reikia. Toliau keturiasdešimt procentų skiriame bendramokslinėms technikos studijoms ir likusius keturiasdešimt procentų — specialybės dalykams.

— Ką dabar mes ruošime?

Po ketverių metų išleisime inžinerijos bakalaurus, jie turės platų universitetinį išsilavinimą. Kas norės, galės čia ir baigti šias studijas. Bet inžinerijos bakalauras nėra paruoštas praktiniam darbui pramonei, firmoms. Mes po bakalauro siūlome dvi šakas. Viena šaka — diplomuoto inžinieriaus studijos — pusė metų studijos, pusė metų diplominis projektas. Čia yra jau profesinės, konkrečios, į karjerą orientuotis studijos. Studijuojantis pats pasirenka specializaciją. Kita po bakalauratūros studijų šaka — magistratūra. Tai dvejų metų studijos po bakalauratūros. Tai gal daugiau tiems, kurie linkę į akademinę ar tyrinėjimų sritį. Magistratūros studijos gali tęstis ilgiau ar trumpiau, jei jam galima užskaityti dalykus, atliktus kitur.

Dabar magistratūros studijos bus kitokios, kaip buvo anksčiau. Tada labai mažai buvo dėstoma dalykų, labai akcentuojamas tyrimo darbas. Taip buvo sovietinės sistemos nustatyta, mes taip darėme, ir aš taip dariau. Dabar mes akcentuojame ne tiek daug tyrimo darbą, kuris yra ir geras ir svarus, bet akcentuojame kvalifikaciją. Magistratūroje turi įgyti kvalifikaciją. Ten dėstoma aukšto lygio 6-8 dalykai, juos reiks išlaikyti, rengiamos tezės. Doktaratūroje rengiamos tezės daug didesnės, kaip magistratūroje, bet ne tokios didelės, kaip buvo ankstyvesnės disertacijos. Žinoma, turi būti atliktas mokslinis originalus darbas.

Magistratūroje ir doktaratūroje doktorantą prižiūri ne vienas asmuo, bet komisija iš penkių kvalifikuotų asmenų. Kandidatas integruos ne vieno asmens žinias, bet kelių, taip praplatins horizontą, neliks siauroje vieno asmens įtakoje.

Po doktaratūros turės daktaro laipsnį, kuris turėtų prilygti Ph. D. laipsniui. Panašu į amerikietišką struktūrą.

O kas po doktaratūros? Turime dar vieną laipsnį — habilituotą daktarą. Jis duodamas ne už studijas ir mokslinio tyrimo darbą universitete, bet už vaisingą tolimesnę mokslinę veiklą. Po doktorato, jei turi daug mokslinių studijų, atspausdintų recenzuojamuose žurnaluose, mokslinių monografijų, gali prašyti, kad KTU suteiktų tokį laipsnį. Sudaroma komisija iš septynių asmenų, kurie išklauso jo pasisakymų, peržiūri pateiktą medžiagą.

Gali paruošti trumpą tezę ar savo mokslinių darbų apžvalgą. Bet jei jis turi kelias mokslines monografijas, kuriose atspindi jo mokslinė veikla, tai nėra reikalinga ruošti specialią tezę ar studiją. Bet, žinoma, jei nori, gali ir paruošti. Komisija iš septynių asmenų, apsvarsčius visus duomenis, gali suteikti habilituoto daktaro laipsnį.

Ką dabar mes akcentuojame, tai diplomuose (magistro ar daktaro) bus įrašyta tezės pavadinimas ir komisijos narių pavardės. Šie penki (ar septyni habilituotam daktarui) yra lyg ir garantai, liudytojai, rekomenduotojai pasiekto laipsnio.

Senoje sovietinėje sistemoje buvo įrašoma, kad suteikta kandidato (mokslo) laipsnis ir specialybė (taip pat ir doktorato). Specialybė buvo įrašoma labai plačia prasme, o kas buvo konkrečiai padaryta — neminima, neminima, kas padarė sprendimą. Diplomai-pažymėjimai buvo išduodami Maskvoje, pasirašyta kažkurio valdininko. Taigi buvo anoniminis pažymėjimas.

Aplamai ir turinio atžvilgiu norime įvesti daug pakeitimų. Norime, kad žmogus įsigytų platų išsilavinimą, būtų girdėjęs gana daug humanitarinių-humanistinių dalykų. Nenorime būti, kaip anksčiau tik specialybės technokratai, mokėmės tik savo specialybės konkrečius dalykus ir svarbius tik gamybai, o visa kita — buvo ne mano reikalas. Pavyzdžiui, kviečiame kai kuriuos dalykus dėstyti ir dvasiškius — susitariau su Įgulos bažnyčios rektoriumi kun. Mikutavičiumi, kad dėstytų filosofiją.

Pasikeitimai (ypač nuo sovietinės sistemos) dideli. Didelis procentas humanistarinių dalykų. Technikos fakultetuose paprastai tiek nebūna. Mano studijų laikais laikyta, kad išmokyti gimnazijos, ir išmokydavo.

Dabar Lietuvoje susidariusioje būklėje — sovietinės švietimo sistemos pasekmėje tenka daug dėmesio kreipti ir kalbos ir lituanistiniam lavinimuisi. Toliau lituanistiniai dalykai, greičiausiai, bus nereikalingi.

Kalbėjau apie studentą. Mes darome ir kitus pakeitimus, kurie liečia dėstymą, tyrimų studijų organizavimą ir pačius dėstytojus. Anksčiau mokymo personalo formali atestacija buvo daroma kas penkeri metai. Bet prasimušti naujam asmeniui buvo beveik neįmanoma, nors oficialiai buvo skelbiami laikraščiuose konkursai. Konkursinė komisija buvo palanki savo esamam žmogui, — buvo uždara sistema. Dabar darysime kitaip. Tiesa, šiais metais dar pagal vyriausybės nustatytus kriterijus pravedėme formalią viso personalo atestaciją. Ką padarė mokymo metodikoje, tyrinėjimų srityje, kiek parašęs studijų, veikalų, kiek aspirantų parengęs ir pan. Įvertinus visą veiklą, buvo pasiūlyta pareigos, — vieni pakilo, kai kurie nusileido. Dabar turėsime kasmetinę ir neformalią atestaciją.

(Bus daugiau)

Nauja šluota švariai šluoja,
bet sena žino visus kampus.

Airių patarlė

MOTERIS SU BALTU CHALATU

Dr. KONSTANCIJA PAPROCKAITĖ-ŠIMAITIENĖ

40

Mergaitė yra žydų kilmės, o taip pat ir jaunuolis, kuris ją apvylė. Daktare, kaip jums jau buvau minėjęs, mano svajonė buvo įprasminti savo gyvenimą, adoptuojant tos pačios religijos kūdikį. Todėl buvau įsitikinęs, kad ši mergaitė man buvo paties Dievo atsiųsta.

„Mano miela", pasakiau jai, „tavo idėjai nutraukti nėštumą absoliučiai nepritariu. Suprantu, kad šiuo metu esi baisiausioj desperacijoj ir nesugebi šaltai ir logiškai galvoti. Tačiau žinok, kad aš jokiu būdu nesutiksiu sulaužyti vieną iš dešimties Mozės įsakymų „Nežudyk!" Tą mintį ir tu turi kuo greičiausiai išmesti iš savo galvutės. Esu išdirbęs humanišką ir realų planą. Pažadu tavimi, kaip „dėdė" rūpintis. Surasiu šeimą, kurioje tu „incognito" galėsi gyventi. Už globą, ligoninę, gimdymą — užmokėsiu. Kūdikį adoptuosiu. Tave savo lėšomis išleisiu į mokslą ir tuo tau užtikrinsiu ateitį. Laikui bėgant, tavo praeitis užsitušuos ir liks tik kaip baisus sapnas. O mano gyvenimas bus įamžintas. Šią savo filosofiją aš jai ilgai ir nuoširdžiai dėsčiau. Ji, nuleidusi galvutę, susimąsčiusi klausėsi. Ir pagaliau su mano planu sutiko.

Daktare, nuo to momento mano gyvenimas pasidarė daug šviesesnis. Širdis nerimsta iš laimės, kai pagalvoju apie kūdikį, kurio kaip šviesos spindulėlio laukiu. Iš tikrųjų jis jau pasidarė neatskiriama mano gyvenimo dalimi. Net kartais atrodo, kad matau ji šypsančiu veideliu žaidžiantį šalia savęs ir kaip paukštelį čiulbantį vaikiškas frazes. Ach, kaip nuoširdžiai jos plaukia iš jautrios kūdikio širdelės ir virpina mano sielą neapsakomu džiaugsmu".

Jam bekalbant, aiškiai buvo matyti, kad jo vidaus pasaulis ir išorinė išvaizda susiliejo į darnią harmoniją. Juodose akyse žibėjo laimės žiburėliai, o lūpose tėviška šypsena.

„Daktare, ką jūs į tai galite pasakyti? ūmai jis užklausė.

„Dr. Meyer, jūsų planas yra neapsakomai kilnus. Jūs ištiesėt pagalbos ranką ką tik pradėjusiai žydėti, bet jau gyvenimo audroj palūžusiai mergaitei. Išgelbėsit kūdikio gyvybę. Ir įprasminsit savo gyvenimą. Tačiau turiu jums prisipažinti, kad aš visiškai nesusigaudau, kokia šioje situacijoje yra mano rolė?".

„Netrukus išgirsite". Ir pataisęs ant nosies galo nukritusius akinius, minutėlę patylėjo. Po to vėl prašneko:

„Mergaitė yra septintam nėštumo mėnesy. Ji yra šios ligoninės ginekologo priežiūroj. Bet... užsiregistravusi fiktyvia pavarde, vardu ir netikru adresu. Advokatas man patarė nuduoti, kad gimdyvės visiškai nepažįstu. Todėl prašyčiau jus būti ryšininke tarp gimdyvės ir manęs.

Kurį vakarą judvi supažindinsiu. Pasišnekėkit su ja. Ir kai ji bus priimta į gimdyvių skyrių, aplankykit. O jai pagimdžius kūdikį, nedelsiant man praneškit. Skambinkit bet kuriuo laiku. Nesivaržykit".

„Dr. Meyer, pasistengsiu man patikėtą misiją kuo sąžiningiausiai atlikti. O kadangi kūdikiai dažniausiai gimsta nakties metu, neužsirūstinkit, jeigu man tektų sudrumsti jūsų gražiausius sapnus".

„Sutinku! Absoliučiai sutinku! Gražiausias mano gyvenime sapnas bus, kai pranešit, kad kūdikis gimė. Tik dar kartą prašau jus, gink Dieve, apie šį opų reikalą niekam, o niekam neišsitarkit. Tada viskas aukštyn kojom apvirstų ir mano nuodugniai apsvarstytas originalus, realus planas subyrėtų, kaip smėlio pilis. Ir aš jums paaiškinsiu kodėl?

Pagal Jungtinių Amerikos Valstybių įstatymą viengungiai legaliu keliu neturi teisės adoptuoti kūdikio. Su advokato pagalba šį įstatymą apeisiu. O apeisiu tuo būdu, kad mergaitė, pagimdžiusi kūdikį, dings iš ligoninės, jo nepaėmusi. Niekam nepavyks jos surasti, nes, kaip jau minėjau, visi duomenys apie ją yra fiktyvūs. Kūdikis kaip pamestinukas pasiliks ligoninėj. Ligoninė norės juo kuo greičiausiai atsikratyti. Tokiu atveju niekas nedarys man kliūčių pamestinuką adoptuoti. Be to, niekam neateis į galvą mintis, kad tai buvo iš anksto suplanuota. Dabar, manau, jums aišku, kodėl šį reikalą turite laikyti paslapty".

„Taip", nustebusi patvirtinau.

„Daktare, jei nori savo tikslą pasiekti, turi surasti asmenį, kuris mokėtų įstatymus tarp eilučių skaityti", šypteiėjęs pasakė. „Tam ir yra advokatai", entuziastiškai pridūrė.

„Iš tikrųjų, dr. Meyer nebus jokia staigmena, kad jauna gimdyvė kūdikio nepaims. Mes tokius jau penkis turime, bus šeštas. Tačiau man dar vis sunku suprasti legalius adoptavimo įstatymus. Reiškia, kad vieni žmonės negali kūdikio adoptuoti, nes jie viengungiai. Kiti, kad mažai uždirba. Dar kiti, kad jam neturi atskiro kambario... Kodėl įstatymo leidėjai nepagalvoja, kokias sąlygas pamestinukai ligoninėj turi? Jie auga be oro, be saulės, be meilės, be atsparumo ligoms, be ateities... Širdį spaudžia, žiūrint į juos! Turime net paaugusių, kurie ne tik ropoti, bet jau ir vaikščioti bando.

(Bus daugiau)

MARQUETTE PARKO AKIMIRKOS (2)

Aną dieną nenuilstantis svarbiųjų lietuviškų organizacijų talkininkas Antanas Valavičius su žmona Viktorija mane ir kaimyną Algį Čepėną pakvietė kartu aplankyti seselių kazimieriečių vienuolyną Chicagoje ir ten apžiūrėti lietuviškus eksponatus bei suvenyrus. Kvietimo iniciatorė seselė Rosanna (Rožė Ona), kuri kartu su Valavičiais tik ką grįžo iš pirmosios kelionės į Lietuvą.

Smagiai pasijutau, patekęs į paslaugių, per 27 m. Brighton Parke buvusių prekybininkų, žmonių, vadinamą „broliukais" (Valavičiaus ir Čepėno) kompaniją. Tretysis jų bendradarbis agronomas K. Brencius, prieš 38 m. prikalbinęs būsimuosius savo partnerius pirkti tą parduotuvę, kurioje savo, kaip prekybininko, karjerą kadaise pradėjo ir Balzekų senelis, jau iškeliavęs amžinybėn. Tuo tarpu aš, prieš tai 28 m. išgyvenęs Chicagoje, kazimieriečių vienuolyne dar nesu buvęs, nors 1972-73 m. vasarom, ruošdami knygą Pennsylvanijos angliakasių Lietuva, lankėmės jų gimtinėje Mount Carmelyje.

Tadgi apie 11 val. ryto Valavičiai, Čepėnas ir aš sustojam prie vienuolyno durų ir, paspaudę skambutį, patenkam į nuostabiai švariai sutvarkytą svečių laukiamąjį. Čia ateina ir seselė Rosanna, ilgą laiką buvusi piešimo mokytoja Marijos aukšt. mokykloje. Pamačiusi Valavičius, tiesiog apsikabina iš džiaugsmo. Per savaitę kitą bendroje kelionėje po Lietuvą, ypač po Žemaitiją, tapo neperskiriami draugai. Seselė Rožė Ona, kurios mergautinė pavardė Helen Ežerskis, gimusi ir augusi Bridgeporte, toje gatvėje, kuri, žuvus Dariui ir Girėnui, oficialiai buvo pavadinta Lituanicos vardu. Seselė degte dega Lietuvos įspūdžiais ir tuojau mus veda į savo darbo kambarį. Einant švarutėliais vienuolyno koridoriais, seselė pasakoja, kad vienuolyne šiuo metu iš viso yra 83 vienuolės, didžioji jų dauguma vyresnio amžiaus, ligonės, o jaunesnių kaip ir nėra, nes šiais moderniais laikais į vienuolyną retai kas bestoja.

Taip ir atsirandam seselės Rosannos darbo kambary, kuris, pasak Valavičiaus, ir anksčiau visą laiką buvo lietuvių tautodailės kūriniais puošiamas. Sugrįžusi iš pirmosios viešnagės Lietuvoje, kurios metu ji, geriems žmonėms padedant, susiieškojo savo gimines, kambaryje kiekvieną stalo, spintos, lentynos laisvą vietelę užpildė parsivežtais naujais suvenyrais.

Atėjusį lankytoją ji pirmiausiai supažindina su šeimos „medžiu", bene keturiomis giminės generacijomis fotografijose. Nuo čia prasideda kelionė Lietuvos keliais, keleliais, žemėlapyje paryškinta linija nužymėtais. Aplankyta ne tik Vilniaus ir Kauno bažnyčios, bet ir Žemaičių Kalvarija, Šiluva, Pažaislis, Kryžių kalnas, kuris skaidrėse čia pat įspūdingai pavaizduojamas. Gyvai pasakodama apie kelionę, seselė rodo rūpintojėlį, juostas, gintarą, knygas bei leidinius apie Lietuvą, jos grožį, jos bažnyčias. O kiek daug kelionės nuotrupų ji parsivežė. Vienoje nuotraukoje viešbučio raktas, kuriuo, jei jis nebūtų per sunkus nešiotis, galėtum atsiginti nuo pikto žmogaus. Kitoje — pop muzikantai Lietuvos televizijoje, o tarp daugybės įrodymų, kad Lietuvoje apsilankyta, yra net gabalėlis tualetinio popieriaus palyginimui su amerikietišku.

Šiltų įspūdžių pilni išeinam iš seselės darbo kambario. Po to mus nuveda į vienuolyno muziejų, užimantį tris erdvius kambarius. Kiek daug čia lietuviško turto: tautodailės, gintaro ir kitų liaudies dirbinių, kurių dalis pateko po 1939 m. New Yorke įvykusios tarptautinės parodos, kurioje dalyvavo ir Lietuva. Tačiau dėl Europoje prasidėjusio karo eksponatai nebegalėjo sugrįžti į Lietuvą. Todėl dalis eksponatų, kaip lėlių kolekcija, prieglaudą rado Lietuvos pasiuntinybėje Washingtone, o kita dalis seselių kazimieriečių vienuolyne Chicagos lietuvių širdyje — Marquette Parke, nuo ko ir prasidėjo dabar matomas eksponatais turtingas muziejus.

Iš muziejaus dar nueinam ir į biblioteką, kuria plačiai pasinaudojo išeivijos mokslininkai, o dabar ją lanko ir medžiagos ieško mokslo žmonės, atvykę iš Lietuvos, nes šalia tūkstančių lietuviškų knygų, išleistų įvairiais laikotarpiais Lietuvoje, JAV ir kituose kraštuose, čia gali rasti įrištus beveik visų nepriklausomoje Lietuvoje leistų žurnalų komplektus. Net ir dr. Jono Šliūpo sūnus Vytautas čia surado savo tėvo redaguoto — žurnalo „Laisvoji mintis" komplektus.

Tai tiek trumpai apie kazimieriečių vienuolyną Chicagos Marquette Parke ir apie seselę Rosanną, kuri padarė nuostabiai šiltą iš naujo lietuvybei užgimusios taurios Amerikos lietuvaitės įspūdį.

* * *

Kitą vakarą atsirado proga pakeliauti po Lithuanian Plaza gatvę Marquette Parke kartu su atgimusio scenos vieneto Antro Kaimo seniūnu. Šio humoristinio vieneto, apie kurį plačiau bus rašoma ateities Horizontuose, prieš 29 metus įkurto rašytojo K. Almeno, R. Stakausko ir kitų entuziastų ir per du dešimtmečius vadovauto A.T. Antanaičio, naujoji premjera po 3 metų pertraukos įvyks rugsėjo 12 d. vakare ir po to bus dar keli spektakliai kaip tik Marquette Parke esančiam Playhouse, kur Antras Kaimas prisilaiko jau daugiau, kaip ketvirtį šimtmečio.

Žiūrėdamas į liūdnoką buvusio gyvo Marquette Parko dabartinį veidą, seniūno ir klausiu: „Kaip manai, ar žmonės nebijos važiuoti į jūsų spektaklius?" „Nebijok, sako jis, mes esam tikri, kad žiūrovų, o ypač jaunimo, per visus spektaklius bus pilna salė. O automobilius saugoti pasamdėm specialią apsaugą ir pagalbon pasiprašėm savo draugus — Chicagos miesto policininkus".

Paklausus, kokių reklamos priemonių imatės, jis atsakė, kad užtenka „Draugo" ir gal dar „Margučio". Reklama dienrašty „Drauge" bent iki šiol visą laiką sutraukdavo pilną nedidelę Playhouse salę žiūrovų. Juo pasitikim ir toliau", sakė seniūnas.

Bilietai į Antro kaimo spektaklius šį kartą parduodami T. Šluto „Patria" prekyboje. O aš, rašydamas pirmuosius įspūdžius apie Marquette Parką, pamiršau šią lietuvių turimą elektronikos prekybą paminėti.

Vl.R.

Gera naujiena pėsčia vaikščioja, bloga — raita jodinėja.

Liaudies išmintis

Kr. Donelaičio aukštesniosios mokyklos mokiniai su tautinių šokių mokyt. Violeta Fabianovich ir akordeonistu Marium Polikaičiu.

Nuotr. J. Tamulaičio

AR PANAIKINS BOSNIJĄ—HERCOGOVINĄ

Jau trečdalis metų šiame Jugoslavijos kampe žūva kariai, žudomos moterys ir vaikai

BR. AUŠROTAS

Po milžiniškų pastangų Jungtinių Tautų taiką saugojantiems kariams pavyko apginti Slovenijos ir Kroatijos nepriklausomybes, kai pastarosios išstojo iš dirbtinai sukurtos Jugoslavijos „imperijos". JT dalinių apsaugoje jau rugpjūčio 2 d. Kroatija išsirinko savo prezidentą (buv. generolą KP gen. sekretorių) Franjo Tudjman. Tenka tikėtis, kad po šių rinkimų Kroatija toliau žengs tvirtu žingsniu, stiprindama savo 1991 biržely paskelbtą nepriklausomybę.

Nepavykęs prasiveržimas

New York Times savo rugpjūčio 2 d. laidoje rašo, kad „po ilgų ir nuostolingų kovų Bosnijos daliniams nepavyko prakirsti serbų komunistų, nacionalistų kariuomenės apsupimo žiedo, apjuosiančio visą Bosnijos sostinę Sarajeve. Po 36 val. atkaklių mūšių kalvose į šiaurę nuo sostinės serbai dar vis tebėra tose pačiose pozicijose, kurias užėmė prieš ketvertą mėnesių. Po šių nepavykusių mėginimų, kurių metu žuvo daug narsių karių, Bosnijos vyriausybė yra beveik beviltiškoje būklėje".

Toliau rašoma, kad Bosnijos prezidentas Alija Izetbegovic tik tuomet ryžosi pralaužti serbų apsupimą, kai jo dviejų mėnesių pastangos sulaukti kiek nors paramos iš Vakarų demokratijų nedavė lauktų vaisių.

Prezidento skundas

A. Izetbegovic liepos 31 d. kalbėjosi su BBC žinių tarnyba. Šiame interviu prezidentas teigė, kad 12-kos Europos tautų pasiūlymas (EC) nespręsti šio nepriklausomybės atstatymo reikalo ginklų pagalba, bet mėginti surasti politinį sprendimą, esąs neįmanomas. Toks sprendimo ieškojimas reikštų, kad Serbijos kariuomenė liktų okupavusi 2/3 Bosnijos teritorijos, kurioje šimtmečiais gyveno musulmonų dauguma. „Bosnijos vyriausybė, sutikdama su karo paliaubomis, priimtų serbų okupaciją, kuri reikštų mums vergiją", aiškino prezidentas britų žurnalistams.

Bosnijos vadovas žurnalistams dar priminė, kad serbų nacionalistų, komunistų vadovas Radovan Karadžic yra žiauresnis žmogžudys už A. Hitlerį, nes jo įsakymu bvuo iššudyta tūkstančiai nieku nekaltų Bosnijos gyventojų ir beveik vienas milijonas tapo benamiais.

Šio interviu pabaigoje A. Izetbegovic kaltino JAV ir Europos demokratijas, kad jos nepanaudojo savo ginklų sunaikinti serbų artilerijos pozicijų, bombarduojančių sostinę Sarajevą. Prezidento nuomone, Vakarų valstybės turėtų priversti Serbiją, kad ji prisilaikytų JT Saugumo Tarybos nutarimo, reikalaujančio, kad Serbijos kariuomenė pasitrauktų iš Bosnijos teritorijos.

„Ar Europos gyventojai žino, kad serbų okupuotose vietovėse yra įrengtos koncentracijos stovyklos? Ar Europos vadovai žino, kas tikrai vyksta Bosnijos okupuotose žemėse?" susijaudinęs kalbėjo prezidentas A. Izetbegovic.

Savaitraštis „Time" liepos 27 d. laidoje žurnalisto G. Church viename tarptautinės politikos vedamųjų skelbė, kad agresoriai serbai yra pasirengę užgrobti visą Bosniją. Tuo tarpu Vakarų valstybės yra bejėgės ir neryžtingos apginti musulmonus, gyvenančius tose gražiose Europos kalvose jau kelis šimtus metų.

Bosnijos-Herzogovinos nebėra

Vienas minėto savaitraščio bendradarbių pasiteiravo aukšto britų diplomato, ką jis galvoja apie Bosnijos ateitį. Į šį klausimą britas atsakė visiškai nediplomatiškai: „to krašto jau nebėra!"

Tuo metu, kai pasaulio diplomatai įvairiuose tarptautiniuose forumuose skėryčioja rankomis ir vis kartoja, kad „tokios agresijos negalima leisti, kad užpuolikas laimėtų ir liktų nenubaustas", tai serbai komunistai, vadovaujami Serbijos prezidento Slobodan Miulosevic, palaipsniui baigia okupuoti visą Bosniją-Hercogoviną.

Kaip anksčiau skelbta, EC (European Community) vėl žada susirinkti rugpjūčio vidury ir mėginti surasti tinkamą sprendimą, kad „ir vilkas liktų sotus ir ožka nevisiškai suėsta". Tačiau ką susirinkusieji galės nutarti, kaip jie sugebės paveikti serbus, kai šie jau dabar laiko okupavę 2/3 Bosnijos turėtos teritorijos, kokią magiką būtų galima panaudoti, juos išvilioti iš tų vietovių!? Į likusias Bosnijos žemes jau turi įkėlusi savo kojas, vos tik iš nelaisvės išsilaisvinusi Kroatija. O pastaroji dedasi, kad ji kovojanti už Bosnijos nepriklausomybę. Štai koks politikavimas...

Straipsnio autorius prielaidžiauja, kad, jeigu sostinė Sarajevas dar išliktų kurį laiką neokupuotas, tai jis būtų panašus į Balkanų Vakarų Berlyną: iš visų pusių apsuptas ir tik už jo ribų teliktų kelios atskiros, izoliuotos musulmonų salelės.

Galima galvoti, kad serbai nepasitenkins viena Bosnija. Jų akys taip pat yra nukreiptos ir į Kosovo provinciją. Pastarosios gyventojų daugumą sudaro tik albanai. Norėdami sukurti didžiąją Serbiją, tų žemių gyventojai privalės dar ilgokai kariauti.

Sankcijos?

Kaip visiems gali būti žinoma, JT ST Serbijai uždėjo eilę ekonominių sankcijų. Tikimasi, kad netrukus jos bus jaučiamos ir eilinių Serbijos gyventojų. Bet ar sankcijos gali paveikti Serbijos politikos vairuotojus, siekiančius sukurti Serbijos imperiją? Galbūt. Ir kai sankcijų veikimas bus jaučiamas visų žmonių, tada jau Bosnija bus nušluota nuo žemės paviršiaus.

Niekam ne paslaptis, kad Serbijai uždėtas sankcijas laužo ne kas kitas, bet Rusija! Rusiškoji alyva ir ginklai plačiu srautu per Rumunijos Juodosios jūros uostus plaukia į Serbiją. Ir Vakarų valstybių vyriausybės nežino, kaip jos ar savo iniciatyva ar su B. Jelcino parama galėtų sustabdyti šią komunistinę kontrobandą.

Ar galima tikėtis, kad šis Balkanų karas galėtų greit užsibaigti? Gal didžiausia viltis galėtų būti naujasis Serbijos ministeris pirmininkas Milan Panic. Gal šis amerikietis-serbas galėtų sustabdyti šias skerdynes. Deja, jis neturi tiek politinės jėgos, kad įvykdytų duodamus pažadus. Ligi pastarųjų dienų visa politinė Serbijos jėga tebėra komunisto prezidento Slobodan Milosevic rankose. O jis, panašių į save fanatikų remiamas, nori sukurti didžiąją Serbiją. Ar tai jiems pavyks?

Arabai turi pasaką, kad didžioji Gizeho piramidė buvo pastatyta prieštvaninių karalių ir, iš visų žmonių sukurtų dalykų, tik ji viena potvynio siautėjimą atlaikė. Toks yra ir popiežijos likimas. Atrodė, kad ji jau didelių potvynių palaidota, tačiau jos gilieji pagrindai pasiliko nepajudinti ir, tvanų vandenims nuslūgus, ši institucija vėl dienos šviesoje pasirodė vienintelė pasaulio griuvėsiuose.

T. Macaulay

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

GREIT PARDUODA

RE/MAX REALTORS
(312) 586-5959
(708) 425-7161

RIMAS L. STANKUS

- Perkant ar Parduodant
- Greitas ir Sąžiningas Patarnavimas
- MLS. Kompiuterių ir FAX pagalba
- Nuosavybių įkainavimas veltui
- Perkame ir Parduodame Namus,
- Apartmentus ir Žemę.
- Pensininkams Nuolaida.

MISCELLANEOUS

A VILIMAS MOVING

Tel. 376-1882 ar 376-5996

10%—20%—30% pigiau mokėsit už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas mus.

FRANK ZAPOLIS
3208½ West 95th Stret
Tel. — (708) 424-8654
(312) 581-8654

ELEKTROS ĮVEDIMAI — PATAISYMAI

Turiu Chicagos miesto leidimą. Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai, garantuotai ir sąžiningai.

312-779-3313
KLAUDIJUS ŽUMPUTIS

Moving — Kraustymas
Profesionalus patarnavimas prieinamomis kainomis, Jums patogiu laiku. Draudimas garantuotas.
Kreiptis:
Vytas: tel. 312-436-5219
Gediminas: tel. 312-925-4331

REAL ESTATE

BELL-BACE REALTORS
J. BACEVIČIUS
6529 S. Kedzie Ave.,
Chicago, IL 60629
(312) 778-2233

INCOME TAX — INSURANCE

- Namų pirkimas ir pardavimas
- MLS kompiuterių ir FAX pagalba
- Veltui namų įvertinimas
- Greitas ir sąžiningas patarnavimas
- Visi agentai kalba lietuviškai
- Nuolaida pensininkams

MISCELLANEOUS

NERINGA RESTAURANT
2632 W. 71 St.
GRAND OPENING!
All full dinners $5.00 from 2 p.m. until 5 p.m. every day, plus small soft drink.

Antanas Pašikus
KRIKŠČIONIS PSICHOLOGINĖJE KULTŪROJE

KRITINIS SKERSPJŪVIS

Nuo Reformacijos laik didžiausias lūžis katalikybėje vyksta šiandien. Šioje knygoje kaip tik nagrinėjama to lūžio priežastis, apraiškos ir implikuoja galimas pasekas vakarų katalikybei. Knyga yra 216 psl. Išleido Lituanistikos Tyrimo ir studijų centras, Chicago, Illinois 1987. Kaina su persiuntimu 6.50 dol. Illinois gyvenantieji moka 6.98 dol.
Užsakymus siųsti:
Draugas, 4545 W. 63rd St.,
Chicago, IL 60629

U.S. SAVINGS BONDS
THE GREAT AMERICAN INVESTMENT

VASAROS KELIONĖS Į VILNIŲ

Chicago—Vilnius (į vieną pusę)	$515.00
Chicago—Vilnius—Chicago (ten ir atgal)	$643.00
Vilnius—Chicago—Vilnius	$918.00

(pačiam pasirūpinti transportaciją iš Vilniaus į Varšuvą)

GOLD WINGS TRAVEL
5348 N. Milwaukee
Chicago, IL 60630
Tel. 312-775-5700

VIENA KNYGA — VIENAS DOLERIS
ŠIAS KNYGAS GALIMA GAUTI „DRAUGE"

VYRAI KLYSTKELIUOSE, asmenų biografiniai prisiminimai. Dr. Juozas Prunskis. 307 psl.
AIDAI TARP DANGORAIŽIŲ, romanas. O. Nendrė. 365 psl.
GYVENIMO VINGIAIS, atsiminimai. Dr. Kalvaitytė-Karvelienė. 360 psl.
ŠV. JONAS BOSKO, jo asmuo darbai ir auklyba. Kun. J. Lemoyne. 751 psl.
NAKTIS, trijų veiksmų drama. J. Gliauda. 85 psl.
DABARTIES SUTEMOSE, žvilgsnis į dabartį. Bronius Zumeris. 187 psl.
BENAMIAI, atsiminimai. J. Mikelionis. 213 psl.
ĮLŪŽĘ TILTAI, romanas. Pr. Naujokaitis. 237 psl.
PO DAMOKLO KARDU, romanas. An. Kairys. 219 psl.
LIETUVIŲ APYSAKOS. H. Sudermann. 132 psl.
PIRMASIS RŪPESTIS, novelės. Jurgis Jankus. 213 psl.
VIDURNAKČIO VARGONAI, novelės. C. Grincevičius. 131 psl.
SLĖPININGOS NOVELĖS. R. L. Stevenson. 248 psl.
SŪNUS PLAIDŪNAS. Fulton J. Sheen. 174 psl.
AMŽINI ŠEŠĖLIAI, reportažai. A. Vilainis. 173 psl.
DAIKTAI KASDIENINIAI, eilėraščiai. A. Baronas. 71 psl.
PIRMASIS STEBUKLAS, novelės. Azorin. Vertė P. Gaučys. 197 pls.
LIKIMO ŽAISMAS, romanas. H. Lukaševičius. 231psl.
VYTAUTAS THE GREAT. Dr. J. B. Končius. 211 psl.
RAUDONASIS SIAUBAS, nugalėtoje Vokietijoje. Sabik-Vogulov. 103 psl.
TRYS ŽODŽIAI. Juozas Švaistas. 176 psl.
OŠIANČIOS PUŠYS, novelės. H. Mošinskienė. 177 psl.

Pastaba. Užsakant knygas per paštą, pinigų nesiųsti, užsimokėsite gavę sąskaitą, kurioje bus pridėta ir persiuntimo išlaidos.

LIETUVOS HIMNAS BARCELONOJE

REMIGIJUS GAŠKA

Neįmanoma aprašyti jausmo, kurį išgyveni, matydamas Lietuvos trispalvę kylant Barcelonos olimpiniame stadione, stebint 60,000 žiūrovų ir aidint mūsų Tautos himnui. Tam reikėtų poeto! Galima pasakyti tik vieną — džiaugsmas begalinis! Šalia stovintys olandai mus sveikino, reikšdami savo džiaugsmą mūsų pasiekimais... Taip, žodis „Lietuva" skambėjo visų lūpose; nereikėjo niekam aiškint, kas ta Lietuva, nei kad ji yra Europoje, į šiaurę nuo Lenkijos ir į pietus nuo Suomijos... Stadione matėme iškeltas kelias trispalves, ir buvo didelė garbė ją iškelti, ar ja apsigaubti...

Viso šio Lietuvai džiaugsmo priežastis buvo Romas Ubartas, disko metime užėmęs pirmą vietą ir Lietuvai laimėjęs pirmą olimpinį medalį ir dargi auksinį! Kad Romas kandidatavo į medalius, jau ir anksčiau žinojome. Seoulo olimpiadoje jis buvo laimėjęs sidabrinį. Varžovų jis turėjo apsčiai, ir laimėjimas iki paskutinio metimo nebuvo užtikrintas. Jau kvalifikaciniuose metimuose Romas puikiai pasirodė, atsidūręs pirmoje vietoje su 68 m metimu. Didžiausias Romo varžovas buvo vokietis Jurgen Schult. Po dviejų metimų finale Romas stovėjo ketvirtoje vietoje su 62.64 m nuotoliu. Vokietis pirmavo su 64.26 m. Trečias Romo metimas buvo geras, ir jis laikinai atsistojo pirmuoju su 64.36 m. Bet ketvirtame metime vokietis nusviedė diską 64.94 m ir nustūmė Romą antron vieton. Jautėme, kad kas bebūtų, Lietuvai medalis bus! Bet, štai, penktuoju ir paskutiniu metimu Romas pralenkia visus varžovus su 65.12 m skrydžiu. Auksas jau Romo. Auksas jau Lietuvos! Sveikina jį kolegos-varžovai, o ir mes, keli lietuviai, veržiamės pro šimtus ir tūkstančius žiūrovų, norėdami irgi jį pasveikinti. Atsiranda kelios trispalvės vėliavos. Šaukiame Romą, kad ateitų pasiimti trispalvę. Pagaliau jis išgirsta. Paėmęs Aldonos Gaškienės siūtą trispalvę, pabučiuoja ir, ją ištiesęs, žygiuoja stadiono taku, aidint plojimams ir „Lituania", „Lituania", „Lituania!" šūkiams. Romas, nešinas trispalve, būtų spėjęs visą stadioną, deja, tuo metu prasidėjusios medalių įteikimo ceremonijos laimėjusiems bėgikams, sutrukdė šią Romo džiaugsmo eiseną; jis grįžo atgal, apėjęs ketvirtadalį stadiono.

Garbės svečių tribūnoje matėme mūsų gerbiamą Lietuvos Aukščiausios Tarybos pirmininką Vytautą Landsbergį, Gražiną Landsbergienę ir kelis Lietuvos Olimpinio komiteto narius. Visi kartu laukėme ir tikėjomės, kad Romui medalis bus įteiktas dar tą patį vakarą. Deja, organizatoriai pakeitė planus ir disko metimo medalių įteikimą nutarė nukelti rytdienai. Atrodo, nedidelis skirtumas, bet mums vėl kelionė į kitą miesto pusę ir ieškojimas bilietų pas spekuliantus. Jautėmės laimingi juos gavę, nors teko mokėti po šimtą už kiekvieną. Bet ką reiškia šimtas dolerių, kai ko, ko, bet išvysti trispalvę kylant ir išgirsti mūsų tautos himną aidint olimpiniame stadione, mes tikrai nepraleisim!

Iškabinome savo atsivežtą trispalvę ant vienų stadiono turėklų. Neilgai trukus, išgirdome ceremonijų pradžią. Žygiuoja trys medalių laimėtojai ir šešios ispanės, pasipuošusios tautiniais drabužiais, medaliais ir gėlių puokštėmis laimėtojams nešinos. Keturiomis kalbomis — katalonų, ispanų, prancūzų ir anglų pranešama disko metimo pirmosios vietos ir aukso medalio laimėtojo pavardė. Ant centrinės pakopos atsistoja Romas ir jam užkabinamas žėrintis aukso medalis. Seka sidabro ir bronzos medaliais apdovanojimas. Stadionas nusčiūva! „Himno de Lituania" — pasigirsta per garsiakalbius. Ir, štai, centre kyla trispalvė, aidint „Lietuva, Tėvyne mūsų"... Filmuoju. Stadione, aukštai pakilusi, plevėsuoja trispalvė... Dreba rankos — kažin, ar tas video gerai išeis. Kartu bandau giedoti himną. Nuaidi du posmeliai Lietuvos himno. Pasigirsta plojimai ir šūkiai Romo garbei. Pagerbti disko metikai išžygiuoja iš stadiono ir Romą pirmas pasitinka AT pirm. Vyt. Landsbergis, pasveikina, apkabina ir pabučiuoja.

Su Romu Ubartu teko artimiau susipažinti. Sėdėjom šalia per vienas krepšinio rungtynes ir drauge šaukėme už Lietuvos krepšininkus. Tačiau mūsų ir isapnų eilėse didesnis dėmesys buvo aukso medalio laimėtojui. Su juo kiekvienas norėjo nusifotografuoti ar gauti autografą. O kalbant apie tuos marškinėlius, tai vienas sumanus tautietis atsivežė jų arti 1000 iš Lietuvos ir čia lengvai juos pardavė. Katalonijos gyventojai mielai juos pirko ir jais puošėsi.

Romas Ubartas yra žemaitis, kilęs nuo Šilutės. Stambių pečių, 6 pėdų ir 6 colių ūgio. Jei ne diskas, būtų galėjęs žaisti krepšinį... Jis dabar 32 metų. Kaip disko metikui — pats pajėgumas. Jis nežada užmigti ant laurų, bet pilnas planų tolimesnėms varžyboms Europoje. Tikimės matyti jį ir 1996 metais Atlantos olimpiadoje. Romas minėjo, kad ruošiantis olimpiadai Barcelonoje, Tomas Pukštys sudarė jam labai palankias sąlygas 5 savaites pasitreniruoti Floridoje, kur be jokių rūpesčių jis pasišventė tik diskui. Už tai jis Tomui labai dėkingas.

Kalbant apie Tomą Pukštį, šiuometinį JAV ieties metimo čempioną, turim paminėti, kad jam Barcelonoje nepasisekė taip, kaip atrodė, kad pasiseks. Kvalifikaciniuose metimuose jis buvo antras, pasiekęs 82 metrų ribą. Atrodė, kad ir čia medalis bus lietuviui. Patekęs į geriausių dvyliktuką, po trijų metimų jis buvo tik dešimtas su 76.72 m pasiekimu. Kadangi sekantiems dviem metimams teisę gavo tik aštuoni geriausieji, tai Romui teko pasitenkinti dešimtąja vieta. Jis jaunas. Jei dirbs taip, kaip iki šiolei, apie Tomą Pukštį dar daug girdėsime. Ieties metime aukso medalį laimėjo čekoslovakas Jan Zelezny, nusviedęs ietį 89.66 m, kas yra naujas olimpinis rekordas.

Be Ubarto aukso ir krepšininkų bronzos, lietuviai daugiau medalių „neužkalė". Iš 47 dalyvavusių Lietuvos sportininkų kai kurie turėjo neblogų progų. Gal geriausias galimybes į medalius turėjo boksininkai, laimėję tris penktas vietas. Vienam jų bronzos medalis išslydo labai netikėtai. Kiti dalyvavę: dviratininkai, valtininkai, lengvatlečiai pasirodė gražiai ir garbingai, laimėdami 9 - 12 vietas. Iš tūkstančių sportininkų — tai pagirtinas pasirodymas ir padrąsinimas ateičiai. Pradžia sunki, ypač žinant, kad visos Lietuvos gyvenimas ir organizavimas žengia tik pirmuosius žirgsnius. Įdomu, kad mūsų broliai ir sesės latviai ir estai Barcelonoje laimėjo irgi po du medalius.

Stebėdami ispanų publiką, pastebėjome jų simpatijas Lietuvai. Tam yra kelios priežastys. Anksčiau jau esame minėję Sabonio populiarumą. Jo ir Lietuvos vardai jiems yra sinonimai. Kita — Katalonijos srities, kurioje yra Barcelona, draugiškumas Lietuvai. Baskai ir kataloniečiai lietuvius laiko dideliais patriotais ir didvyriais, geru pavyzdžiu, kaip reikia kovoti už savo teises. Ir krepšinio aikštėje nesunku buvo suorganizuoti gerą chorą iš vietinių žiūrovų, kurie šauktų už Lietuvą. Išdalinom kelis šimtus lietuviškų vėliavėlių ir taip susidarė toks užnugaris, kurį mūsų krepšininkai aiškiai jautė ir mielai pripažino. O tų vėliavėlių visą tūkstantį iš Lietuvos buvo atvežęs tas sumanusis marškinėlių pardavėjas. Vėliavėles veltui išdalinom lietuvius palaikantiems žiūrovams.

Man teko dalyvauti penkiose olimpiadose. Žinoma, ši buvo įdomiausia: joje dalyvavo Lietuva! Jausmai buvo įpinti į lietuvių sportininkų kovas, jų laimėjimus ir nesekmes. Su jais džiaugėmės, liūdėjome, dalinomės įspūdžiais. Vaikščiojant Barcelonoje su lietuviškais marškinėliais, ne vienas sveikindavo tardamas „LITUANIA", arba tiesiog — „LIETUVA". Tą žodį jiems nesyk teko išgirsti krepšinio stadione. Ir vienas iš populiariausių olimpinių ženkliukų buvo Lietuvos Olimpinio komiteto išleistas su Gedimino stulpais ir penkiais olimpiniais ratais. Deja, jį gauti buvo labai sunku. Žinodami, kad lietuvis, praeiviai prašydavo lietuviško ženkliuko. Tą prašymą girdėjau daugiau negu šimtą kartų. Kaip širdžiai malonu, kad Lietuvos relikvijos vertinamos, o pati Lietuva laikoma didelėje pagarboje. Jautėmės smagiai ir išdidžiai.

Varnių Žemės ūkio mokykloje mergaitės atlieka programą. Ant sienos modeliuojami jų pasiūti rūbai.

Nuotr. **Foto mėgėjų būrelio**

IŠEIVIJAI RETĖJANT

A.A. BRONIUS BABUŠIS

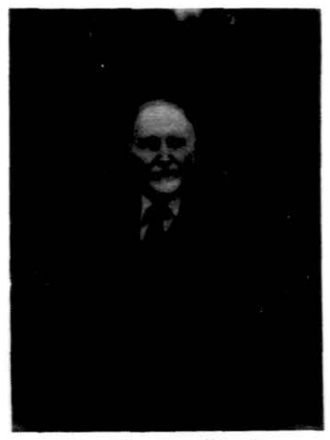

A. a. Bronius Babušis

Zanavykija Lietuvoje tai tik Šakių apskritis, bet iš šio krašto yra kilę daug aukštų asmenybių įvairiose profesijose ir bažnyčios dignitorių eilėse. Tačiau jau dabartiniu laiku vis daugiau ir dažniau jų iškeliauja į amžinybę. Rugpjūčio 13 d., išvargintas sunkiosios ligos, Long Beach Memorial Hospital mirė Bronius Babušis, gimęs 1902 m. gegužės 21 d. Katilių kaime, Grišk abūdžio valsč., Šakių apskrityje. Aukštesniuosius mokslus baigia Marijampolėje. Velionis Bronius neieško tarnybų kitur, o tik apsigyventi Zanavykijos sostinėje Šakiuose. Laimingu svajonių sutapimu gauna tarnybą finansų įstaigoje Šakiuose. Jo sumanūs gabumai tarnyboje yra vyresniųjų pastebimai, ir jis skiriamas tos įstaigos vedėju, kur iki okupacinio laiko ir gyveno Šakiuose.

Jo broliai: mokytojas Jonas ir teis. Antanas 1941 m. buvo ištremti į Sibirą. Jonas po 2 metų mirė, o Antanas, būdamas stipresnės sveikatos, turėjo laimės sugrįžti į Lietuvą, bet dabar jau prislėgtas 93 m. amžiaus. Sesuo Stasė prieš keletą metų mirė Australijoje, o. brolį Juozą priglaudė kazimierinės Chicagoje. 1944 m. priartėjus prie Šakių vokiečių-rusų karui, Bronius su šeima pasitraukė į Vakarus. Stovyklinį gyvenimą praleido Memmingene, Bavarijoje. 1949 m. emigravo į JAV apsigyvendamas Chicagoje, bet vėliau, susidėjus gyvenimo aplinkybėms, visa šeima apsigyvena kurortiniame miestelyje Atlantic Beach, netoli nuo New Yorko miesto.

Bronius buvo ne tik uolus spaudos skaitytojas, bet ir periodinės spaudos talkininkas. Jo tikslūs aprašymai tilpdavo Drauge bei Darbininke. O kada buvo leidžiama istorikės A. Rugytės knyga apie Zanavykiją, Bronius įsijungė su plačiais aprašymais, nes turėjo labai gerą atmintį. Labai aktyviai, net su įsipareigojimu, prisidėjo prie Aušros Vartų bažnyčios komiteto veiklos New Yorke, kad tik nebūtų kitataučių nusavinta taip sunkiomis pastangomis pasistatyta bažnyčia, o jau ji slydo iš lietuvių rankų. Kova buvo laimėta, ir dabar šios parapijos tęstinumas užtikrintas.

Visada sielodavosi ir Lietuvos reikalais, turėdamas viltį, kad tėvynė bus visiškai suvereni ir su tauresniu tautos prieaugliu. Savo tautinius ir bažnytinius įsipareigojimus atliko gerai.

Rugpjūčio 15 d. M. Shalins laidotuvių namuose rožinio maldas pravedė kun. dr. Kornelijus Bučmys. Šv. Mišias laikė kunigai E. Savickis, L. Andriekus ir V. Veilentas. Palaidotas Cypress Hills kapinyne. Paskutines maldas atliko kun. S. Ropolas. Sugiedota Viešpaties Angelas ir Lietuva brangi mano tėvyne. Visi buvo pakviesti polaidotuviniams pietums į Kultūros Židinį.

Giliame nuliūdime liko žmona Ona, sūnus architektas Edmundas su šeima, sesuo Saliomėja Chicagoje ir brolis Antanas Lietuvoje. Jo geri darbai ir gražus krikščioniškas sugyvenimas būna pavyzdys ir kitiems. Tegul ilsisi šventoje ramybėje.

A.D.

A.†A.
Dr. pulk.
ANTANAS MATUKAS

Gydytojų Korp! FRATERNITAS LITHUANICA pirmūnas-kūrėjas, š.m. rugjūčio mėn. 16 d. mirė Putnam ligoninėje, sulaukęs 98 metų amžiaus.

Buvo pašarvotas Gilman šermeninėje ir rugpjūčio 20 d. palaidotas Putnamo seselių kapinėse.

Giliame nuliūdime paliko: dukterys — seselė Bernadeta ir Regina Taunienė bei sūnūs — dr. Liudas ir Antanas.

Giminėms ir artimiesiems reiškia giliausią užuojautą ir kartu liūdi

Gyd. Korp! FRATERNITAS LITHUANICA–PATRIA

GAIDAS–DAIMID
EUDEIKIS
TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
PATARNAUJA IR CHICAGOS PRIEMIESČIUOSE
4330-34 S. California Avenue
Telefonai — (1-312) 523-0440 ir (1-312) 523-9852
4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas — (1-312) 927-1741-1
4348 S. California Avenue
Telefonas — (1-312) 523-0440

STEPONAS C. LACK IR SŪNŪS
Laidotuvių direktoriai nuo 1916 metų praneša
kad atidarė naujus laidotuvių namus

6541 S. KEDZIE
Marquette Parke
Kiti S. C. Lack laidotuvių namai:
11028 Southwest Hwy. * Palos Hills
9236 S. Roberts Rd. * Hickory Hills
2424 W. 69 St. * Chicago
Visų telefonas: 708-974-4410

A.†A.
BRONĖ
BILYTĖ
MARTINAITIENĖ

Jau metai, kaip mūsų mylimą Žmoną ir Motiną pasikvietė Aukščiausias Amžinybėn.

Šia proga šv. Mišios už jos sielą bus laikomos sekmadienį, rugpjūčio 30 d. 9:00 v.r., Tėvų Marijonų vienuolyno koplyčioje, 6336 So. Kilbourn Ave.

Visi giminės, draugai ir pažįstami maloniai kviečiami dalyvauti ir prisiminti ją savo maldos.

Vyras Petras, duktė Nijolė ir sūnus Vytautas Martinaičiai.

PADĖKA
A.†A.
Prof. dr. Albinas Liaugminas

Mūsų Vyrui, Tėvui ir Seneliui mirus 1992 m. liepos 17 d. Miami, Floridoje, reiškiame nuoširdžiausią padėką visiems draugams, artimiesiems ir pažįstamiems už ligonio aplankymą jam sergant ir užuojautas pareikštas žodžiu, raštu ir spaudoje bei užprašiusiems šv. Mišias už velionio sielą.

Taip pat širdingas ačiū visiems, pagerbusiems velionį savo dalyvavimu gedulingose šv. Mišiose ir atsisveikinime.

Ypatingai ačiū Irenai ir Algiui Šimkams ir Arijanai Kumpienei daug man padėjusiems sunkiose mano gyvenimo valandose.

Liūdinti žmona ir sūnūs su šeimomis

PETKUS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOMES, LTD.

Marquette Funeral Home
2533 West 71st Street
Chicago, Illinois 60629
1-(312)-476-2345

Hills Funeral Home
10201 South Roberts Road
Palos Hills, Illinois 60465
708-430-4455

Petkus-Butkus Funeral Home
1446 South 50th Avenue
Cicero, Illinois 60650
708-652-1003

Laidotuvių namai Chicagoje ir priemiesčiuose.
Visus laidotuvių namus galite pasiekti
skambindami **1-(312)-476-2345**

ANTHONY B. PETKUS DONALD M. PETKUS
DONALD A. PETKUS

INTERNATIONAL
TRAVEL CONSULTANTS
Žaibas
Organizuojame grupines ir individualias keliones į Lietuvą ir visus kitus pasaulio kraštus žemiausiomis kainomis.
CARGO — siunčiame oro linija
„ŽAIBAS" — virš 10 skirtingų paketų pasirinkimas su garantuotu pristatymu į namus Lietuvoje per 10 darbo dienų.
6525 South 79th Avenue
Hickory Hill, Illinois 60457
Telefonas (708) 430-7272
223 Kalvarijų gatvė
Vilnius, Lietuva
Telefonas 350-115 ir 778-392

APLINK MUS

x Sofija Plenienė, „Draugo" renginių komiteto narė, aktyviai įsijungė į šio dienraščio vajaus renginius. Ji kasmet išplatina 60 bilietų į „Draugo" metinius banketus ir šiais metais pasižadėjo nemažiau talkinti. „Draugo" dienraštis neišsilaiko iš prenumeratų. Remkime šį vienintelį dienraštį išeivijoje ir neleiskime jam sustoti, nes tai būtų tikras mūsų išeivijos visuomenės kultūrinis nuosmūkis. Bilietus į banketą įsigyti ar aukas įteikti galima kiekvieną darbo dieną „Drauge", 4545 W. 63rd St., Chicago, Il. 60629.

x Dainų popietė su muz. Faustu Strolia bus Vyresniųjų lietuvių centre Seklyčioje rugpjūčio 26 d., trečiadienį, 2 val.p.p. Dainos, laimės šulinys išbandyti laimei ir obuoliniai blynai bus po dainų. Kviečiami atvykti ir linksmai praleisti popietę.

x Daiva Černeckienė ambasadoriaus pavedimu ieško Larisos Siartovienės, gyvenusios Boca Raton, Fla. Galbūt atsilieps kas ją pažįsta. L. Siartovienei turi būti perduoti svarbūs dokumentai.

x J. Žebrauskas, 4300 W. Ford City Dr. A-605, prašo siųsti čekius pažymint, kad „Lietuv. pol. kal. sąjungai" ir padėti įsigyti kopijuotoją Lietuvos politinių kalinių sąjungai. Negalint atsiųsti, prašoma paskambinti tel. 312-585-4921.

x Dr. Elena Liatukas, Bethesda, Md., dr. V. Šemogas, Coeur d'Alene, Idaho, L. Raslavičius, Elk Grove, Ill., Julia Janonis, Downers Grove, Ill., M. P. Skruodys, Naperville, Ill., Natalija Kaminskas, Euclid, Ohio, grąžino laimėjimų šakneles su 20 dol. auka. Dėkojame.

x Dr. K. A. Šaulys, gyv. Kankakee, Ill., Jonas Guobužis iš Chicago, Ill., grąžino laimėjimų šakneles ir kiekvienas prisiuntė po 30 dol. auką. Labai dėkojame.

x Adv. Jonas Gibaitis, Chicago, Ill., kuris garsinasi ir „Drauge", patarnauja lietuviams įvairiuose reikaluose, grąžindamas laimėjimų šakneles, pridėjo 25 dol. auką. Nuoširdus ačiū.

x LIETUVIŲ BALSO laikraščio gegužinė įvyks **sekmadienį 1 val., rugpjūčio 30 d. Grinių sodyboje, Lockport, Illinois. Iš Marquette Parko autobusui užsirašyti skambinti į redakciją 312-776-3399.**

(sk)

x Maironio lituanistinė mokykla Lemonte ieško prityrusių asmenų, kurie norėtų įsijungti prie mokyklos darbo, lavinant mūsų jaunimą. Susidomėję prašom kreiptis į mokyklos direktorę, Eglė Novak, tel. (708) 257-5918.

(sk)

x Kaip ir kiekvienu mėnesiu paskutinį sekmadienį rugpjūčio 30 d. BALTIA EXPRESS priiminės siuntinius **Lietuvių Centre,** Lemonte. Laivo konteineris **rugsėjo 15 d.** Informacija nemokamu tel. **1-800-SPARNAI** arba **1-800-772-7624.**

(sk)

ARAS ROOFING
Arvydas Kiela
Dengiame ir taisome
visų rūšių stogus
Tel. 708-257-0746
Skambinti po 5 v.v.

x Vlada Žemliauskienė iš Floridos buvo atvykusi **pas dukterį** ir žentą Dainą ir **dr. Joną** Juozevičius į Kalamazoo, Mich., o po to atvažiavo į **Chicagą** aplankyti dr. Aldonos **Juozevičienės,** giminių ir **draugų.** Ta proga ji aplankė „Draugą" ir **pa**informavo apie savo **vyro** a.a. Broniaus Žemliausko **mirtį** ir kitus artimuosius.

x Jurbarko bažnyčios klebonui kun. Antanui Slavinskui buvo Sofijos Plenienės surinkti ir nuvežti remontams 1700 (ne 1550) dol. Už klaidą atsiprašome.

x Detroito, Clevelando ir Toronto sendraugiai ir šių metų Ateitininkų **studijų** dienose rugsėjo 4-7 d. **Dainavoje,** MI, ruoš daug **populiarumo** susilaukusias vakaro **vaišes** Baltojo Avino svetainėje.

x Dr. Vytautas Karoblis, Ripley, Ohio, dažnai „Draugą" remia didesnėmis aukomis. Grąžindamas laimėjimų šakneles, pridėjo 100 dol. auką. Nuoširdus ir didelis ačiū.

x Vytautas Šeštokas, Los Angeles, Cal., „Draugo" artimas bendradarbis, rėmėjas, negalėdamas asmeniškai dalyvauti „Draugo" gegužinėje, atsiuntė 50 dol. čekį **dienraščio** paramai. Labai dėkojame už auką ir linkėjimus.

x Julius Barakauskas iš Toronto, Kanada, pratęsė prenumeratą su 150 dol. (kanadiškų) auka. J. Barakauską įrašome į garbės prenumeratorių sąrašą, o už rėmimą savos spaudos labai dėkojame.

x Norman Burstein, Skokie, Ill., Irena Jakštys, So. Pasadena, Fla., Praurima Murinas, Melrose Park, Ill., Ona Kartanas, Omaha, Nebraska, A. Kizlauskas, Broadview, Ill., Steven Markus, Naples, Fla., A. Šilbajoris, Ormand Beach, Fla., Peter Pecenskis, Elizabeth, N.J., grąžino laimėjimų šakneles su 20 dol. auka. Dėkojame.

x Jonas Daugėla, Ormand Beach, Fla., visuomenininkas, „Draugo" bendradarbis, K. Kazlauskas, Waukegan, Ill., J. Prasauskas, Rochester, N.Y., Mrs. Connie Lepar, Nokomis, Fla., Anna Bigelis, Cicero, Ill., Stefan Lengnick, Ann Arbor, Mich., grąžino laimėjimų šakneles su 20 dol. auka. Dėkojame.

x Ateitininkų Studijų dienos Dainavoje vyks Darbo šventės savaitgalį, rugsėjo 4-7 dienomis. Numatyta įdomios dienos ir vakaro programos. Pagrindinis dėmesys bus skiriamas dvasinio atgimimo Lietuvoje klausimui. Visi ateitininkai ir jų šeimos kviečiami dalyvauti. Registracijai ir informacijai kreiptis į Lidiją Ringienę, **tel. 708-361-2557.** Susidomėjimas didelis, todėl nedelskite — registruokitės dar šiandien.

(sk)

x Padėkite vargstantiems Lietuvoje: Žaibo Nr. 6: miltai, cukrus, ryžiai, aliejus, kava, kakava, druska, kumpis, persikai, ananasai, slyvos, razinos, apie 60 svarų deficitinio maisto su pristatymu į namus — $100.00 **„Žaibas" 9325 So. 79th Ave., Hickory Hills, Ill. 60457. Tel. (708) 430-8090.**

(sk)

x 59 CENTAI už SVARĄ virš šimto svarų, tai **TRANSPAK** firmos nauja kaina. Jūsų siuntiniai yra registruojami mūsų kompiuteriuose ir sekami iki pristatymo jūsų giminėms Lietuvoje. **Transpak, 2638 W. 69 St., Chicago, IL 60629,** tel. 312-436-7772.

(sk)

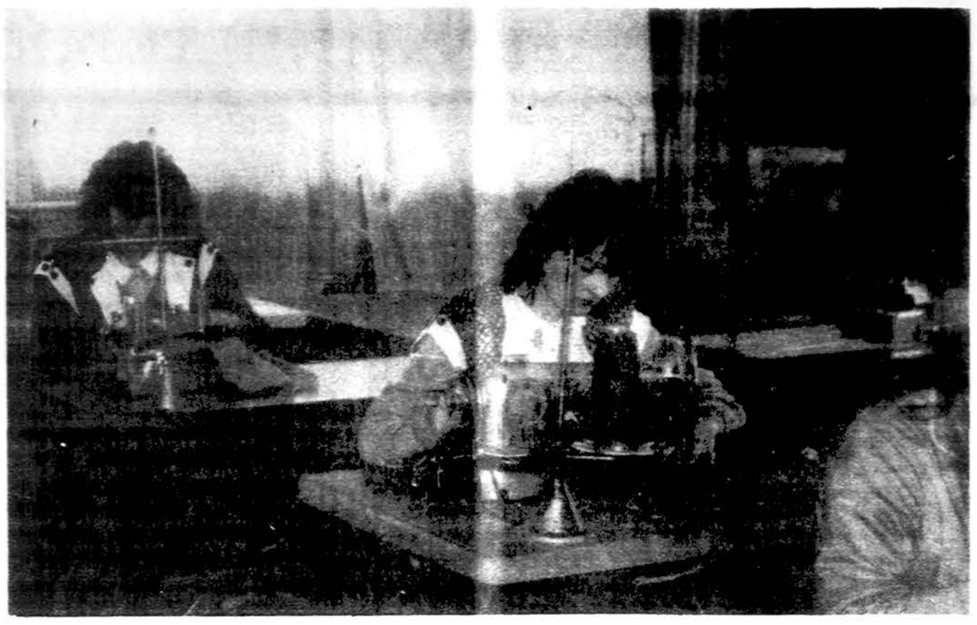

Praktika Varnių „Masčio" fabrike. Nuotr. **Foto mėgėjų būrelio**

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

LIET. VYČIŲ CHORAS KONCERTUOJA SPRINGFIELDE

Rugpjūčio 19 d. rytą jau prieš 6 val. rinkosi L. Vyčių choro nariai į seselių kazimieriečių kiemą, kur jų laukė specialus autobusas. Choro išvyka ruošiama kasmet, kviečiant Illinois parodų komitetui, kuris pasirūpino nemokama choro transportacija. Išvykai vadovavo choro v-bos pirm. Sabina Henson ir dirigentas muz. Faustas Strolia.

Išvykome 6:05 val. ryto. Pakely, prie Standard Fed. banko, laukė kita etninė grupė — kroatai, kurie su savim vežėsi ir muzikos instrumentus. Kelionė vyko sėkmingai, bet užsitęsė apie 4 val., įskaitant ir 15 minučių poilsio pertraukai. Pro akis bėgo kukurūzais apsėti laukai vidurio Amerikos lygumoje ir švarios sodybos.

Pasiekę valstijos sostinę Springfieldą, vykome tiesiai į parodų aikštę, kur chorui buvo skirta palapinė daiktams susidėti. Pirmininkė visus aprūpino pietų kortelėmis ir leido laisvai išnaudoti laiką, nes lietuviams skirta programa turėjo prasidėti tik 4 val. p.p. Aplinkui stovėjo specialūs namukai, kuriuose buvo ruošiami įvairių tautų valgiai, o iškabos skelbė, kad čia vokiečių, turkų, meksikiečių, vietnamiečių, asyrų ir pagaliau lietuvių namukas su valgių sąrašu prie sienos. O tai buvo lietuviški balandėliai, dešros, kugelis, virtiniai ir kt. Tik gaila, kad nebuvo lietuviškų šaltų barščių.

Paklajoję apie porą valandų ir apžiūrėję įvairius gerų veislių ir spalvų arklius, karves, radome ir didžiulį lenktynių stadioną, kur vyko arklių, riščia bėgančių, lenktynės, o minia sėdėjo specialiose keliolikos aukštų sėdynėse, stebėdama grakščiai bėgančius žirgus, tempiančius dviratį lengvutį vežimuką ir jame sėdintį to arklio savininką.

Po to sugrįžome prie lietuviškojo namuko, pasistiprinome pietumis ir tada stebėjome etnines programas. Kroatų programa įvyko prieš pietus, o po pietų pradėjo lenkai, su ne dideliu skaičiumi šokėjų, dainininkų. Jų tarpe buvo ir vaikų: visi apsirengę tautiniais drabužiais. Jų programa užsitęsė net po 4 val. Tuoj po jų prasidėjo lietuvių programa. Buvo dainuojamos populiarios lietuvių dainos, daugiausia liaudies, o taip pat ir kompozitorių Šimkaus, Pociaus ir paties dirigento F. Strolios sukomponuotos dainos. Mūsų programa užsitęsė apie 50 min., tik tos publikos nebuvo daug, tad ir plojimai nebuvo audringi. Po to vyko juodujų sportininkų grupės pasirodymas, kuris sukėlė visų didelį susidomėjimą. Jų sportininkai šoko taip aukštai, lyg skrisdami, spėję ore keletą kartų apsiversti ir pataikydami vėl nukristi ant kojų. Po jų buvo pavyzdinis džiu-džiucų pasirodymas, panašus į religines apeigas. Dalyviai buvo vyrai ir moterys, bet labai gerai išsimiklinę, kad buvo ko pasižiūrėti.

Taip laikas greitai prabėgo, ir mes prieš pusę aštuntos skubėjome prie savo autobuso, kuris mus vežė namo. Šį kartą abi grupės — lietuviai ir kroatai keliaudami dainavo pakaitomis. Mums pritarė akordeonu F. Strolia, o kroatams jų muzikantai. Nuvargę bedainuodami ėmėme snausti ir pajutome, kad mes jau Chicagoje. Namus pasiekėm jau po 11 val., ir visas Marquette Parkas jau miegojo.

Su šiuo pasirodymu Liet. Vyčių choras daug pasitarnavo lietuvių vardo pagarsinimui Illinois sostinėje. Tuo tarpu kiti lietuvių chorai atostogauja.

APB

KRISTIJONO DONELAIČIO LITUANISTINĖS MOKYKLOS PRADEDA 1992-1993 MOKSLO METUS

Kristijono Donelaičio pradinė ir aukštesnioji lituanistinės mokyklos 1992-1993 mokslo metus pradeda rugsėjo 12 d. Francis M. McKay valstybinės mokyklos patalpose, 6901 S. Fairfield Ave., Chicago, Illinois, 9 val. ryto mokinių registracija. Tuo pačiu laiku bus registruojami ir nauji mokiniai. Reguliarios pamokos abiejose mokyklose prasidės 10 val. ryto iki 1 val. po pietų.

Pradinėje mokykloje veiks vaikų darželis, parengiamasis skyrius, I, II, III, IV, V ir VI skyrius.

Į darželį priimami vaikai ketverių metų. Į parengiamąjį skyrių priimami vaikai penkerių metų.

Šiais mokslo metais mokykloje veiks specialus skyrus silpnai arba visai lietuviškai nekalbantiems vaikams ir suaugusiems.

Aukštesnioje mokykloje veiks V, VI, VII ir VIII klasės. Į V klasę priimami mokiniai išėję LB švietimo tarybos nustatytą programą ir pristatę baigimo pažymėjimą arba išlaikę įstojamuosius egzaminus. Egzaminai bus rugsėjo 12 d. Francis M. McKay mokykloje 10 val. ryto.

Registracijos metu bus registruojami vaikai pirmajai komunijai paruošti. Visi mokiniai, gavusieji pataisas, po registracijos rugsėjo 12 d., 10 val. ryto turės laikyti pataisų egzaminus. Vasaros darbai bus tikrinami tą pačią dieną pamokų metu.

Registracijos metu bus galima įsigyti reikiamus vadovėlius. Tėvų komiteto nutarimu, visi tėvai prašomi registracijos dieną įmokėti pusę mokslapinigių už kiekvieną vaiką.

Dėl informacijų mokyklų reikalais skambinti mokytojams: A. Brazaitienei 708-598-8331, G. Sturonienei 708-425-6338 rytais ir B. Vindašienei 708-974-2464 vėlai vakare.

Varnių Žemės ūkio mokykloje mokinės klausosi vakarinių žinių. Nuotr. **Foto mėgėjų būrelio**

IŠ ARTI IR TOLI

KANADOJE

— **Rugpjūčio 1-15 d.** įvyko „Romuvos" trisdešimtmečio sukaktuvinė stovykla, kuriai vadovavo Kanados rajono vadė v.s. A. Baltakienė; seserijai vadovavo s. fil. T. Meiluvienė, brolijai — s. A. Senkus. Stovyklavo daugiau kaip 200 stovyklautojų, daugiausia iš Toronto.

— **Montrealio skautų** stovykla įvyko rugpjūčio 1-7 d. „Baltijos" stovyklavietėje. Vadovavo Paulius Murauskas, Gilles ir Rytis Bulotai, Jonas Valiulis, Kristina Čičinskaitė ir Rasa Jurkutė.

— **Lietuvių maldininkų** kelionė į Kanados kankinių šventovę Midlande buvo rugpjūčio 2 d. Mišias koncelebravo kunigai: E. Jurgutis, OFM, J. Liauba, OFM, J. Staškus ir E. Putrimas. Maldoms vadovavo diakonas Vytautas Volertas. Po Mišių maldininkai susirinko prie lietuvių kryžiaus ir sugiedojo giesmę „Marija, Marija".

— **A.a. Jonas Kazlauskas** palaidotas Šv. Jono lietuvių kapinėse Mississaugoje rugpjūčio 20 d. Jis buvo 88 m. amžiaus.

— **Lietuvių Namų bibliotekai** Toronte vadovauja F. Julevičius. Biblioteka atidaryta trečiadieniais ir ketvirtadieniais popiet. Joje galima gauti ne tik lietuviškų knygų, bet ir laikraščių.

— **Kanados LB tarybos** rinkimų komisiją Toronto apylinkei sudaro Olga Kovalskienė, Teofilė Kobelskienė ir Kęstutis Budrevičius. Rinkimai įvyks spalio 4 d.

— **R. Stepulaitis** dalyvavo Barrie, Ontario metinėje šventėje — festivalyje su savo medžio drožiniais ir skulptūromis. Už savo darbus gavo geriausią įvertinimą ir kuklią piniginę premiją.

CHICAGOS ŽINIOS

BEISBOLAS COMISKEY PARKE

Kai buvo planuojamas Comiskey Parko stadiono perstatymas, kritikai priešinosi, kad valstijos iždas turėjo padengti dalį statybos sąskaitų, kitaip White Sox beisbolo komanda ruošėsi keltis iš Chicagos kitur. Tačiau pernai White Sox sumokėjo 4.25 mil. dolerių nuomos už stadiono vartojimą, o šiais metais nuoma bus bent 3 mil. dolerių. Su White Sox komanda kontraktas pasirašytas 40 metų. Iš beisbolo rungtynių gerą pelną gauna ir Chicagos miestas.

PERSODINO KEPENIS

Aštuonerių metų berniukui, kuris pernai atkeliavo iš Lenkijos, Rush-Presbyterian medicinos centre prigydytos naujos kepenys. Operacija tęsėsi 12 valandų, bet berniukas buvo paleistas iš ligoninės po dviejų savaičių. Paprastai po tokios operacijos pacientą išlaiko ligoninėj visą mėnesį.

TYMŲ PAVOJUS

Chicagoje dar nėra praėjęs tymų pavojus. Pasitaikė susirgimų. Raginama vaikus, kurie dar nebuvo įskiepyti, neatidėliojant skiepyti. Chicagos sveikatingumo komisionierė Sheila Lyne primena, kad skiepijama aštuoniose Chicagos miesto klinikose.

KATALIKIŠKOS GIMNAZIJOS GERIAUSIOS

„Chicago Consumer" žurnalas birželio mėn. išspausdino ilgą, 50 psl. straipsnį, analizuojantį 123 aukštesniąsias mokyklas, veikiančias Cook, Du Page ir pietinėje Lake apskrities dalyje. Iš jų katalikiškosios mokyklos įvertinamos aukščiausiu pažymiu.

Mokyklos vertinamos keleriopai: pagal mokinių skaičių, įvairius Illinois valstijoje privalomus egzaminus ir stojančiųjų į aukštąsias mokyklas pasiruošimą. Minėtose apskrityse veikia 51 katalikiška aukštesnioji mokykla. Žurnalo paskirti žmonės praleido beveik tris mėnesius, ruošdami medžiagą apžvalginiam straipsniui. Pastebėta, kad mokiniai uoliau dirba mokyklose, kur berniukai ir mergaitės mokosi atskirai, nes mažiau įtampos ir mokiniai gali laisviau pasireikšti, įgyja vadovavimo patirties.

Manoma, kad pagrindinis katalikiškųjų gimnazijų pranašumo žymuo yra visapusiškas tėvų kooperavimas. Siųsdami vaikus į katalikiškas mokyklas, tėvai turi brangiai mokėti už mokslą, dėl to reikalauja ir iš mokyklos, ir iš vaikų veltui neleisti laiko. Be to, katalikiškosios mokyklos įskiepija savo mokiniams aukštesnes verbybes, nustato griežtesnes taisykles ir nebijo bausti už tų taisyklių nesilaikymą.

Advokatas Jonas Gibaitis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 776-8700
Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštad. 9 v.r. iki 1 val. d.